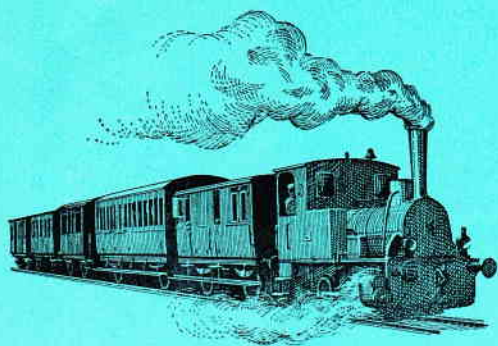

Jernbanen

DANSK JERNBANE-KLUB'S TIDSSKRIFT

FORENINGEN DRIVER
MUSEUMSTOGET
MARIBO - BANDHOLM

nr. **4**

Maj 1967

Speno International S. A.

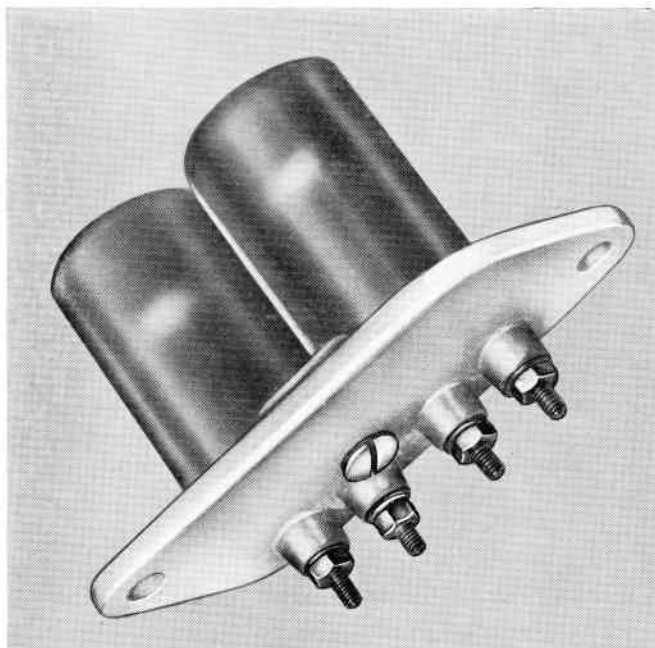
Geneve

48-stens skinneslibetog TM 410

Repræsentant i Norden:

SØPHUS BERENDSEN A/S Amaliegade 10, København K.

Kontaktenhed for registrering af togpassage. Enheden er monteret i en vandtæt kasse fastspændt under skinnefoden. I hvert kontaktkammer findes en forgyldt sølvkugle, der hviler på to kontaktpinde. Ved en togpassage løftes kuglerne op fra pindene og afbryder herved strømmen til et relæ.

A/S
DANSK SIGNAL INDUSTRI
FINSSENSVEJ 78
KØBENHAVN F

DANSK JERNBANE-KLUB

FORENINGEN STIFTET 15. JANUAR 1961

Jernbanen

Nr. 4 - 1967

7. årgang

Foreningen er tilsluttet:

Dansk Model- og Jernbane Union (DMJU)
og MOROP.

Foreningen samarbejder med:

Svenska Järnvägsklubben, Stockholm,
Setedalsbanens Hobbyklub, Kristiansand,
Freunde der Eisenbahn e. V., Hamburg
Sporvejshistorisk Selskab, København,
samt modeljernbaneklubberne i provinsen.

★

Formand:

Politiadvokat, cand. jur. Birger Wilcke,
Søbakken 24, Charlottenlund.
Tlf. (01 66) ØRdrup 2209.

Sekretær:

Frimærkehandler P. Thomassen,
Strandvejen 201, Hellerup.
(Træffetid: tirsdag-fredag kl. 10-14).

Kasserer:

Assistent Mogens Bruun,
Lindehøj 10, Vanløse.
Postgironummer 11 73 80.

Museumstoget:

Trafikafd. og information:
B. Chorfitzen, tlf. (01 72) TAga 5743, eller
Maribo Turistbureau,
tlf. (03 885) Maribo 496.

DJK Odense-afdelingen:

Hans Gerner Christiansen,
Bernstorffsvej 17, Odense.
Tlf. (90) 13 08 72.

DJK's nordjyske afdeling:

Trafikassistent S. P. Laursen,
Fælkevej 7, Randers.
Tlf. (064) 2 65 84.

DJK's repræsentant på Lolland-Falster:

Trafikassistent O. K. Jensen,
Gartnervænget 15, Maribo.

Redaktør:

Konsulent Erik B. Jonsen (ansvarsh.),
Esthersvej 19 B, Hellerup.
Tlf. (01 43) HEIrup 6850.

Annonceekspedition:

Boulevarden 6, 3. sal, Kgs. Lyngby.
Tlf. (01 72) TAga 8501.

Medlemskontingent:

Ordinære medlemmer kr. 25,-
Juniormedlemmer (under 18 år
d. 1. jan. det pågældende år) . kr. 15,-
Indmeldelsesgebyr for nye medl. . kr. 5,-
Indmeldelsesformular kan rekvireres hos
kassereren (se ovenfor).

Foreningens tidsskrift »Jernbanen«, der ud-
kommer 8 gange årligt, udsendes gratis til
medlemmer.

NATIONAL-TRYKKERIET, KBH. N.

Skulle der være læsere, der ikke er i forårshumør, så bliver de det bestemt ved synet af dette herlige billede – et arbejdstog på TKVJ – nærmere betegnet i Marielundsskoven ved Kolding – fremført af banens DF nr. 130. (Maj 1961). Manden bag kameraet var: Johs. Just Andersen.

VORT FORSIDEBILLEDE:

Et MA-lyntog på vej gennem Gudenådalen – ved Tange – forår var det! – – ville H. C. Andersen have sagt.

Foto: E. Rodevang (DSB).

SVERIGE

Alt taler for tog

prisen – komforten – tiden – trygheden
Billige og fordelagtige rabatrejser

SVENSKES STATSBANERS REJSEBUREAU

Hovedbanegården – København V
Tlf. 11 75 00

HENNING M. MORTENSEN

aut. gas- og vandmester

Borgergade 58, Silkeborg
Tlf. (0681) Silkeborg 810

FANØ KURHOTEL

v/ Johs. Jensen

Fanø: Tlf. (051) 62177

Midtllands førende sommeretablissement

Stedet hvor De spiser godt

Musik og danssant til internationale
orkestre

NB. Lukket på mandage i juni, juli, august

STØT DANSK ARBEJDE

Aalholm Automobil Museum

Nysted-Lolland

Åbent fra maj til oktober fra kl. 10–18. – Der
udstilles over 150 biler fra årgang 1894 til 1935.
Fra 1 cylinder til 16 cylindre. –

Udstillingsareal: 3 haller på ialt ca. 2200 m²

NY modeljernbane

på 600² m udstillingsareal, hvor togene kører
gennem tyske, schweiziske og italienske land-
skaber under skiftende belysninger.

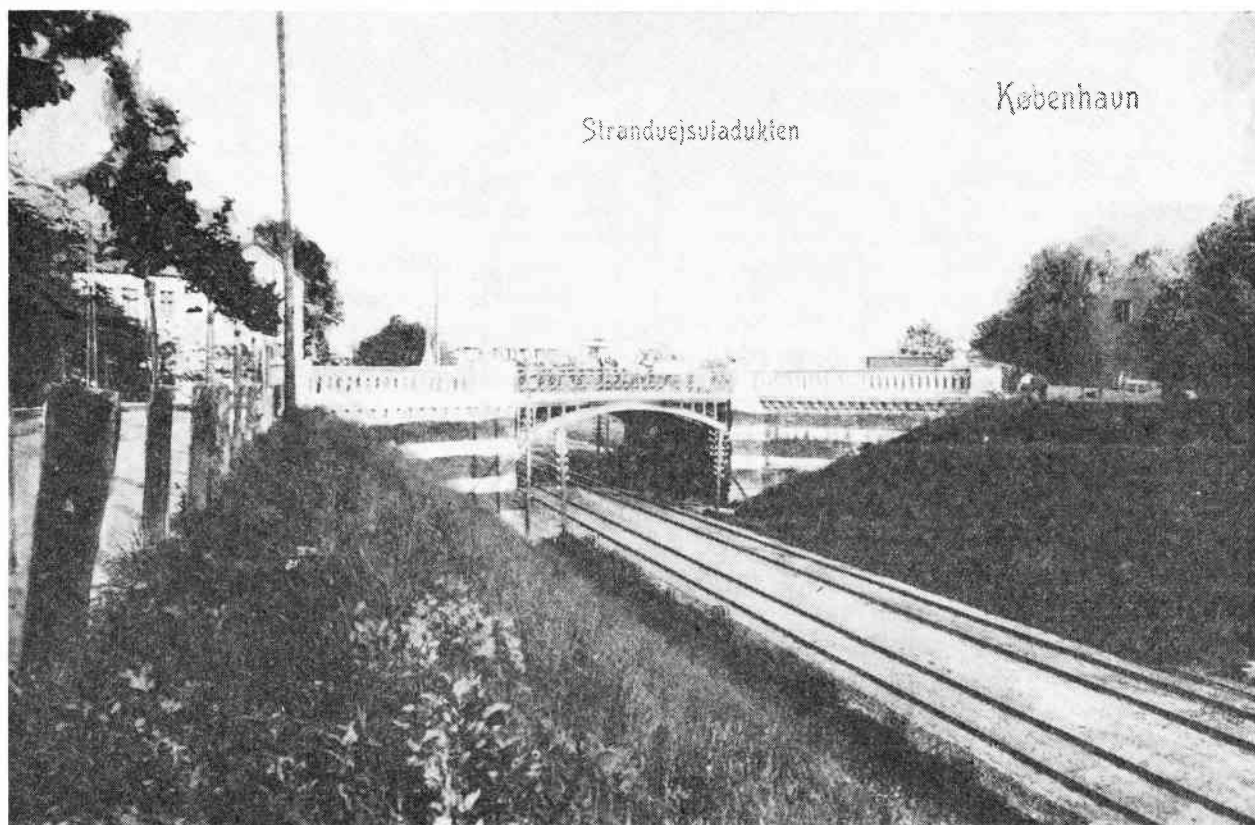
Restaurant med varme og kolde retter. Skøn ud-
sigt over Østersøen. – Spiritusbevilling.

Entre: voksne kr. 4.00
børn kr. 2.00

Fri parkering

SVANEMØLLEN

Af P. Thomassen

Svanemøllebroen 1907. Postkort – Arkiv: P. Thomassen.

Det kan være farligt at samle på gamle billeder. Se blot, hvad der kan komme ud af sådan liden-skab! Ved at betragte et foto fra før århundrede-skiftet med bagskriften »Svanemøllebroen, tidl. Strandvejsviadukten« faldt jeg for fristelsen til at undersøge stedet topografisk og tildels historisk, naturligvis først og fremmest trafikmæssigt. Uvæ-gerligt vil der hænge en god del topografi ved, og skulle jeg komme så langt bort fra sagens jernbane-mæssige kerne som muligt, håber jeg på, at den tålmodige læser vil finde tilstrækkelig kompensation i sidste del af »ærede nærværende«, hvor der nok skal blive snakket jernbane, trinbræt, billetter og andet godt.

Spørger man tilfældige mennesker, hvad de for-står ved Svanemøllen, vil de allerfleste svare, at det er en S-station ude på Strandvejen, eventuelt med en spurvognsremise i nærheden. Spørger man om nav-nets oprindelse, formodes det, at der nok har ligget en mølle engang. Det er også rigtigt; der har endda ligget to! Den første brændte i 1774, den anden i 1892. Men er man så heldig at spørge en gammel

jernbanemand, der har gjort tjeneste ved Køben-havn før 1920, husker han muligvis noget om »Svanemøllen Krydsningsstation«.

De færreste ved, at der gik en bane samme sted som idag allerede før Kystbanens åbning i 1897. Da Kjøbenhavns Frihavn A/S (KFA) anlagdes i be-gyndelsen af 90'erne, var det ganske utænkeligt, at disse betydelige havneanlæg ikke skulle have jern-baneforbindelse; man undgik klogeligt at føre denne gennem byen eller ad de københavnske havnekajer (med klapbro over Nyhavn, som det engang blev foreslået!) og lod forbindelsessporet udgå fra den daværende Nørrebro station via Lersøen til Frihav-nen. Denne og forbindelsessporet åbnedes 9. novem-ber 1894. Der var ikke tale om persontrafik, ikke engang, da dampfærgen til Malmö kom i gang et lille års tid efter; det ville dog også have været begrænset, hvor mange der ville tage toget fra Frihavnen via Lersøen, Nørrebro og Frederiksberg til den gamle Hovedbanegård. Hesteomnibusserne klarede turen fra færgen til Kh på 20 minutter, og næsten lige så længe var det elektriske automobil,

NÆSSUND FÆRGERI A/S

Næssund

Tlf. (077) 21433

OLAF POVLSEN

Trikotagefabrik

Porsbakken – Brande

Tlf. (0718) Brande 555

»KONKURRENTEN«

A/S Richard Beck

Vestergade 18

Maribo

Tlf. 03 - 885 - 655

LOLLANDBANEN

Maribo

EL MOTOR SERVICE

Storegade 1, Frederikshavn

Tlf. (084) 21033

VORDINGBORG TRÆLASTHANDEL

Vordingborg

Tlf. (03) 775 - 23

DEN DANSKE

MÆLKE KONDENSERINGSFABRIK

Vejlegårdbro 5

Nakskov

PRINCESS HOTEL

Herning

Tlf. (07) 12 67 00

HJØRRING TRÆSKOFORRETNING A/S

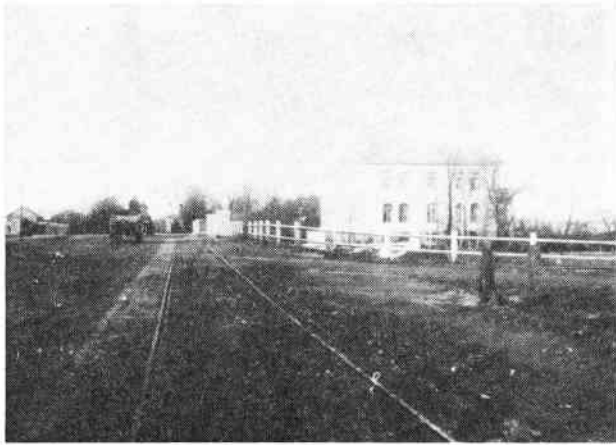
Tørholmsvej 6 – Hjørring

Tlf. (0891) Hjørring 286

Kør med

**HELSINGØR - HORNBÆK - GILLELEJE
BANEN**

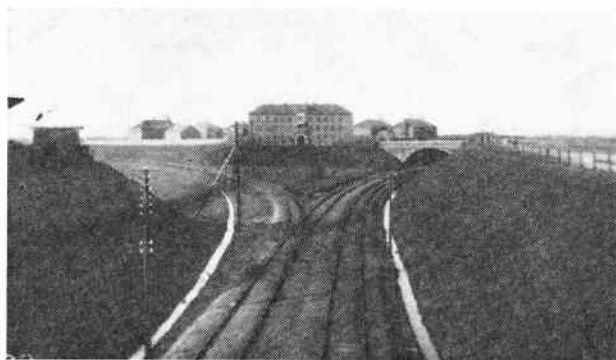
Gennem det smukke Nordsjælland

Strandvejsviadukten (Svanemøllebroen) – set i retning mod Hellerup (1897). Fotoarkiv: P. Thomassen.

som DSB en halv snes år senere anskaffede til formålet, om turen.

Da kystbanen åbnedes 2. august 1897, var der kun ét dobbeltspor mellem Østerbro og Klampenborg. Sporet fra Lersøen løb ind i det sydgående spor, og efter Svanemøllebroen krydsede det det nordgående og løb derefter parallelt med Kystbanens spor øst for disse forbi Kalkbrænderihavnen. Det er ikke det spor, der idag fører til Svanemølleværket, idet kalkværkerne i Kalkbrænderihavnen først i 1919 fik sidespor.

Lersøsporets indløb i Kystbanen (ved århundredeskiftet). Fotoarkiv: P. Thomassen.

Lersøsporet fik forbindelse med Østerbro og dermed straks en betydelig godstrafik fra dennes godsekspektion, fra Frihavnen og Malmöfærgen samt en del industrivirksomheder, bl. a. Østre Gasværk. Dette havde ved kystbanens anlæg mistet sin skudehavn og anlagde derfor sin egen kulbane i 1897/98. Selv om denne er normalsporet og krydsede Lersøsporet, fik den ikke direkte forbindelse med DSB før i 1920; vognladningsgods ekspederedes via KFA.

Lersøsporets niveauekrydsning med Kystbanen krævede naturligvis omfattende sikkerhedsforanstaltninger, og Svanemøllens Krydsningsstation oprettedes 1. oktober 1897, og i 1899 var opført en kommandopost, en tjenestebolig og godt med signaler og meldeklokker. Tjenesteboligen kom til at ligge inderligt i vejen, da Kystbanens 2. dobbeltspor anlagdes, idet dette måtte slå et gevaldigt slag for at komme gennem det rigtige hul i Svanemøllebroen. Desuagtet blev huset ikke nedrevet, før nærtrafikken skulle elektrificeres. Oprindeligt var »Strandvejsviadukten« kun bygget til ét dobbeltspor, men til brug for det kommende andet dobbeltspor –

Udsigt fra Svanemøllebroen mod Østerbro (ved århundredeskiftet). Sporet fra Lersøen krydser Kystbanen.

Fotoarkiv: E. Hellesen.

nærtrafiksporene – forlængedes viadukten med to fag, hvoraf det midterste skulle anvendes til nærtrafikken og det sydligste til Lersøsporet, som straks blev flyttet hertil, medens midterfaget henlå tomt i en årrække.

Det var imidlertid ikke blot under Svanemøllebroen, der var trafik. Havde man ikke faret så hårdt frem med sporvejenes bussificering, kunne sporvognen til Hellerup have holdt 100 års jubi-

Udsigt fra Svanemøllebroen (ca. 1930). Kolonihaverne i venstre side af billedet er i dag afløst af remiseanlæg og opstillingsbanegård. Foto: P. Rutherford.

NORDJYLLAND HALS ANDELSFISK Fiskeeksport Hals – Jylland Tlf. (081) - 42611 Hals 1	HERLUF JENSEN Slagtermester Bryggergade 2 Tlf. (0891) Hjørring 908-1578 Ringvejen Tlf. (0891) Hjørring 2077	EITEL GLÜCK Bagermester Emilievej 45, Frederikshavn Tlf. (084) 20710
ESSO SERVICE STATION Søndergade 1, Nibe Tlf. (08) 11 97 11 – Nibe 13	BRØDRENE ISAGER Blomster Strømgade 4 – Hjørring Tlf. (0891) Hjørring 465	FÆRGEKROEN v/ E. Pedersen Frederikshavn Tlf. (084) 20959
EDGAR MADSEN Fiskeeksport Hvide Sande – Jylland Tlf. (073) - 47111 Hvide Sande 34	BRØDRENE HYTTEL Fisk – Vildt – Fjerkræ Seidelinsgade – Hjørring Tlf. (0891) Hjørring 59	BRØNDERSLEV BETONVAREFABRIK v/ Tage Nielsen Slagterivej – Brønderslev Tlf. (088) 20112
EJVIND AMTOFT Tømmermester Vægtergade 1, Løgstør Tlf. (08) 67 12 31	HJØRRING NY TØMMERHANDEL Odinsvej – Hjørring Tlf. (0891) Hjørring 1521	B. M. FABRIKKEN v/ Hans Nielsen Bygningsartikler Nyvej 43 – Hobro Tlf. (085) 20500
RAUNSTRUP SPECIALFABRIK v/ J. Chr. Jensen Stiger og stilladser LØGSTØR Tlf. (08) 67 13 19	FREDERIKSHAVN MARMOR- og STENINDUSTRI Vitus Beringsvej 56 Frederikshavn Tlf. (084) - 22088	B. P. BRØNDERSLEV DEPOT Bredgade 110 – Brønderslev Tlf. (088) 21080
EJvind Amtoft Tømmermester Vægtergade 1, Løgstør Tlf. (08) 67 12 31	HJØRRING KØLERFABRIK v/ J. Jacobsen Nr. Torv 6 – Hjørring Tlf. (0891) Hjørring 526	BECH'S HOTEL Jernbanegade, Frederikshavn Tlf. (084) 22500
JENS MØLLER Pelsvareforretning Østergade 14 – Hjørring Tlf. (0891) Hjørring 852	Blikkenslagermester HANS GRAM Vand – Gas – Centralvarme – Oliefyr Koldingvej 11 – Vejle Tlf. 4560	MALTHE CARLSEN Tømmermester Viborgvej 20 – Silkeborg Tlf. (0681) Silkeborg 4600
VILLY JØRGENSENS MØBELFABRIK Lundergaard Mark Kaas pr. Aalborg Tlf. (08) - 2461 11 Kaas 150	RESTAURANT »HYGGEKROGEN« Svinget 4, Hjørring Tlf. (0891) Hjørring 905	HAVBO KONSERVESFABRIK Koldenåvej, Frederikshavn Tlf. (084) 21875
HARRY NIELSEN Stats. aut. ejendomsmægler Danmarksgade 82 – Frederikshavn Tlf. (084) 22748	CALTEX SERVICE Budolfi Plads, Aalborg Tlf. (08) 12 86 22 – 24 13 68	JENSEN & KARLBORG A/S Volvo-forhandler Skagensvej 81-87, Frederikshavn Tlf. (084) 22911
HOTEL LITORINA Løkken Tlf. (0891) Løkken 44		
LINDBERG LARSEN Blomster Dronningensgade 2, Hjørring Tlf. (0891) – Hjørring 123		

læum i 1968! Københavns Sporvejes første linie (til Trianglen og senere til Vibenshus) blev i 1868 forlænget til Slukefter, og i 34 år rullede hestesporvognene sindigt mellem København og Hellerup, de sidste 5 år over Svanemøllebroen, indtil den elektriske sporvogn erstattede de toetagers hestesporvogne i 1902. Ja, så var der jo også det sørgmuntre intermezzo med »Strandvejens Dampsporvej« fra 1884 til 1892, da Rowans dampsporvogne kørte mellem Trianglen og Klampenborg og benyttede det hidtidige spor til Slukefter. Efter et par års publikumssucces pådrog de skramlende og hvæsende dampvogne sig folkets had ved deres larm, hundedrab og afsporinger (ved en sådan lejlighed jævnedes et mindre hus med jorden), og utallige er de heste, der er blevet skræmt fra vid og sans både ved spektaklet og ved synet af dampen. Efter 8 års rædselsherredomme på Strandvejen og Østerbrogade måtte dampen kapitulere overfor sporvognshestene; dampvognene måtte endda lide den tort at blive savet midt over for at ombygges til små hestesporvogne, men det er en anden historie.

Der kom efterhånden flere sporvognslinier til Svanemøllen, og remisen her blev opført 1912. Den besynderlige minaret ved denne har dog intet med sporvognene at gøre, ej heller med rettroende muhamedanere, for den har et ganske andet formål (L&L) end i sine hjemlande. Jeg gad nok se den muezzin, der i Svanemølleminareten kunne få vejret til at råbe Allah mere end én gang.

For stadig at holde os så langt fra hovedemnet som muligt, går vi over til det medicinske. Lersøsporet, der før 1920 rykkedes mod syd, løber langs Øresundshospitalets plankeværk med udsigtsplatformene, hvorfra utallige brystsyge, som TB-patienterne kaldtes i gamle dage, har nydt udsigten til sundet og togene, kulstøvet og røgen, der måske har haft en ligefrem bacillocid virkning. Den ældste del af Øresundshospitalet stammer fra 1875, og det var dengang og mange år frem i tiden epidemihospital, navnlig for folk med kolera, pest og anden dårligdom, der kom ad søvejen. Disse stakler blev da ført til Øresundshospitalet gennem »koleragangen«, en lukket trætunnel, hvis sidste rest kan ses ved plankeværket mellem hospitalets grund og Østre Gasværk. Viadukten under kystbanesporene sammesteds anlagdes så sent som i trediveerne efter sigende med samme formål for øje, men den er næppe nogensinde blevet anvendt hertil, da både kolera og pest i mellemtiden var gået af mode.

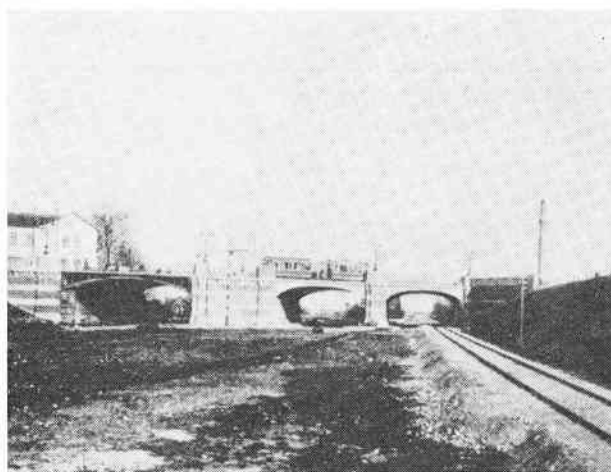
Den første større omvæltning ved Svanemøllen var som før omtalt anlægget af 2. dobbeltspor og flytningen af Lersøsporet, hvorved man slap for niveauekrydsningen. Krydsningsstationen nedlagdes

ca. 1920, men »Svanemølleposten« bibeholdtes som mellempost i en årrække. Lersøsporet forløb herefter parallelt med kystbanen vest for denne og krydsede under den sammen med Østre Gasværks spor mellem Vordingborggade og Århusgade.

...Endelig fik Østre Gasværk direkte forbindelse med DSB ved hjælp af et sporskifte sammesteds.

Nord for Svanemøllebroen skete der kun det, at Lersøsporet flyttedes lidt mod vest, hvilket stadig kan ses på den ret brede udgravning, og broen ved den smukke ingeniørkasernes hovedbygning forlængedes med et fag. Vi gør os forhåbentlig ikke skyldige i røbing af militære hemmeligheder ved at bringe en illustration af kasernen ved århundredeskiftet; den har siden 1905 prydet utallige postkort. Men man ved jo aldrig . . .

Den næste omvæltning skete i forbindelse med elektrificeringen af Klampenborgbanen. Anlægget af Svanemøllen station medførte, at det indgående nærtrafikspor flyttedes hen under samme brofag som Lersøsporet, således at en »ø-perron« kunne anlægges hen mod den sydligste bropille. Efter at tjenesteboligen på den anden side af broen var nedrevet og sporene rettet ud, lå det udgående Klampenborgspor ved perronens anden side; hele det fortrinlige arrangement havde kun én ulempe, nemlig at perronen anlagdes i en kurve, og det har kostet en hel del i årenes løb til fornyelse og vedligeholdelse af skinner.

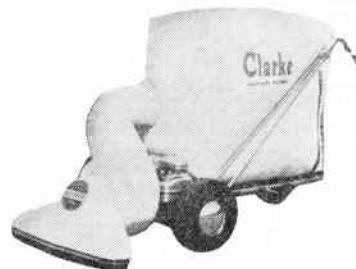

Svanemøllebroen efter udvidelsen (efter 1904).

Fotoarkiv: P. Thomassen.

Hvad enten det nu skyldes mystiske sagnagtige ringbaneprojekter eller blot forventet storstadstrafik, så var man prisværdig fremsynet, da man for 50 år siden udvidede viadukten, således at der blev plads til 6 spor i stedet for de oprindelige to. I nogle af projekterne om ordningen af de københavnske banegårdsforhold (1880–90) var to dob-

MIDTJYLLAND		
NEM VASK Søndergade 17 – Skive Tlf. (0751) Skive 1353	»HEKO« Hattemagervej 24, Randers VENTILATION Tlf. (064) 24260	HERWIN MODEVARER Bornholmsvej 10 – Herning Tlf. (07) 12 21 92
K. I. ANDERSEN & SØNNER Gas- og vandmestre Kompagnigade 13, Skive Tlf. (0751) Skive 595		CASPERSEN'S MASKINFABRIK Edw. Rahrsvej 78, Aarhus Tlf. (06) 26 19 22
NEILA MODESTRIK v/ N. Lauridsen Vejlevej 17 – Herning Tlf. (07) 12 05 11	THOCA Trikotagefabrik Ejstrupholm – Jylland	FREDSTED SAVVÆRK v/ Kr. Rask FREDSTED pr. Viuf Tlf. (0581) Højen 210
RESTAURANT ITALIANO v/ Thorkild Hansen Bjergegade 54, Fredericia Tlf. (059) 23105		FEDDERSEN'S BLIKKENSLAGERI Vester Strandgade 18, Ringkøbing Tlf. (073) 20173
MICHAEL JENSEN Damemodestrik Tjørring – Herning Tlf. (07) 16 72 44	BRDR. PETERSEN Gas- og vandmestre Nyboesgade 84, Vejle Tlf. (0581) Vejle 1673	BRDR. LYHNE Tømrermestre Tistrup pr. Varde Tlf. (052) 94211 Tistrup 88
VIBORG FISKEHANDEL v/ Chr. Smidt Jensen Lille Sct. Hansgade 6, Viborg Tlf. (0761) Viborg 1948	EINER KNUDSEN Gas- og vandmester Fyensgade 22 – Fredericia Tlf. (059) 21777	NY MISSIONSHOTEL v/ J. Rud Oldenborggade – Fredericia Tlf. (059) 21855
STØT DANSK ARBEJDE N.-J.	FISK Køber man i FISKEHALLEN Kræmmerpassagen, VARDE Tlf. (052) 21046	
GOTFRED PETERSEN Autoværksted Montanagade 27 – Århus C Tlf. (06) 12 57 35	SV. AA. HANSEN Murermester Solsortevej 5, Fredericia Tlf. (059) 22291	GENEGA MØBELFORRETNING v/ Niels Mortensen Skolegade 7, Herning Tlf. (07) 12 09 66
»VOLVO« AUTOFORHANDLER v/ Fr. Dalsgaard Industricentret, Ringvej, Viborg Tlf. (0761) Viborg 3095	IVERSEN & PEDERSEN Trikotagefabrik Th. Nielsensgade 90, Herning Tlf. (07) 12 20 77	
ERLING AXEL Murermester Vestergade Sellerup pr. Brøjninge Tlf. (0581) Sellerup 22	CLARKE støv- og affaldssuger m/ gas eller benzinmotor Effektiv sugeevne Ideel på perron, i pakhuse og på åbne pladser <i>Leverandør til D. S. B.</i> Forlang demonstration uden forbindende T. H. Knudsen A/S Kolding – Tlf. (055) 23800	

beltspor mellem Østerbro og Hellerup forudsat, og havde krigssituationen 1914–18 ikke sinket Boulevardbanens fuldførelse og dermed nedlæggelsen af Nordbanegården, havde der set anderledes ud ved Svanemøllen allerede i 1912. 2. dobbeltspor Østerbro–Hellerup kunne tages i brug i oktober 1921, og først da kunne Nordbanegården – den sidste rest af Københavns 2. Hovedbanegård – nedlægges.

Man undlod heldigvis at bygge Svanemøllestationens ekspeditionsbygning som en gevækst til den oprindeligt smukke viadukt eller anbringe den på selve perronen eller inde i bropillen. Belært af erfaringerne bygges ikke flere stationer af sådanne typer, da mange års bulder og rystelser virker nedbrydende på personale, inventar og installationer.

Hvor lille Svanemøllens stationsbygning end er, har der dog været plads til 2 billetsalg og 1 kiosk samt toiletter. Det ene billetsalg, litra B, vendte ud

mod »svalegangen« og var kun i brug i myldretiden og på sommerdage med stærk trafik. Der var i alt 4 litra, hvoraf de to med tiden blev overflødige. Selv om Svanemøllens billetsalg kun omfattede Nordsjælland, Frederikssundsbanen og Vestbanen til Roskilde, havde man en vældig mængde billetter i skabene, idet der var faste billetter til samtlige stationer og til næsten alle trinbrætter på nævnte strækninger med tilstødende privatbaner. Pudsigt nok betragtes Svanemøllen såvel som en del andre S-stationer som trinbræt, selvom antallet af solgte billetter kun overstiges af de største købstadsstationers. I det første fulde driftsår (1/4-35–31/3-36) solgte Svanemøllen »trinbræt« 342.344 billetter. Heraf var dog en meget stor del til 20 øre pr. stk., hvorfor indtægten lå under 200.00 kr. Før bybane-enhedstaksten indførtes i 1939, var taksterne på S-banen lidt udviklede, idet der var en takst for 6 stoppesteder på 20 øre og for større afstande 30 øre. I begyndelsen gjaldt 20 øres taksten fra Svanemøllen enten til Hovedbanegården eller til Frederiksberg over Hellerup. Da den elektriske drift nåede Valby, gjaldt billetten til Dybbølsbro, og da Fuglebakken åbnede, gjaldt billetten via Hellerup kun til Vanløse. Dobbeltbilletter indførtes i 1936 (uden rabat), og det var derfor en lettelse, de én billet til bybane-enhedstakst i 1939 erstattede 8 forskellige billetter. Samtidig forsvandt de særlige takster mellem stationer nord for Hellerup og Svanemøllen/Lyngbyvej.

Der var imidlertid flere spor ved Svanemøllen, der kom til at holde flyttedag 1931–1935. Efter anskaffelsen af S-togsmateriel, lyntog og Mo-vogne, måtte man have et sted at anbringe sidstnævnte motormateriel, da der ikke var plads dertil i hovedremisen på Gb. I forbindelse med elektrificeringen af strækningen fra Kh til Valby S fortrængtes det hidtidige nærtrafikmateriel fra arealerne ved Dybbølsbro og Enghave, ligesom den stærkt stigende godstrafik gjorde det ønskeligt at overflytte Mo-vogne fra opstillingssporene ved Lersøen. Der anlagdes derfor en ny opstillingsbanegård, Helgoland, som kostede små 2 millioner kr. og som blev taget i brug 15. maj 1935.

For at undgå niveauekrydsninger flyttedes det nordgående Helsingørspor op på dæmning, for at sporet til remiser og værksted kunne føres under, og det sydgående Helsingørspor flyttedes hen ved siden af det nordgående Klampenborgspor. Arealet mellem Helsingørsporene kunne da anvendes til opstillingsspor, hvis rangerhovede mod nord førtes under Svanemøllebroen. Opstillingssporene anvendes fortrinsvis til fjerntrafik-togstammer til hvilke, der ikke er plads i Belvedere; de resterende opstil-

Udvalg af billetter fra stationens åbning.

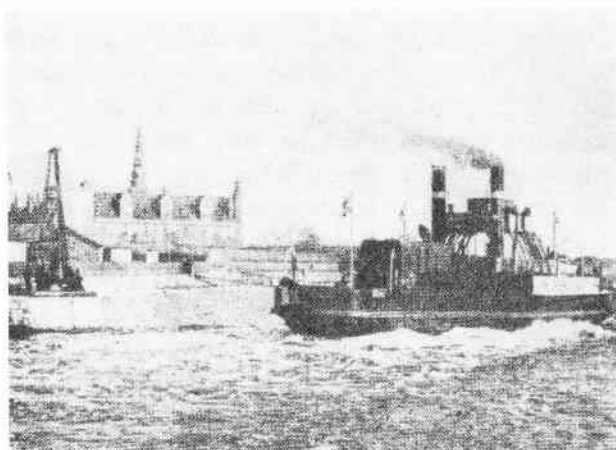
lingsspor ved Dybbølsbro for anden nærtrafik end S-tog anvendes af Hillerødtogetstammerne.

Bortset fra de mange ændringer, tilbygninger og andre udvidelser ved Helgoland maskindepot skete der intet nævneværdigt ved Svanemøllen før 1966. Den nådesløst tiltagende biltrafik krævede, at den smukke Svanemøllebro med djævlens vold og magt skulle udvides. Svanemøllen station blev snart et trøstesløst syn; træerne i Ryvangs Allé blev fældet, træstilladser skød op meller sporene, en cementmur opførtes ved Ryvangs Allé tilligemed en hæsleg gangbro af træ parallelt med Svanemøllebroen og stationsbygningen lige op ad denne. Murrækværket på denne side af broen blev snart revet ned, de smukke lygter skyndsomst på begge sider.

Under al denne ødelæggelsens vederstyggelighed kunne man selvfølgelig ikke have noget så gedigent som sporvogne kørende. Sporvognsdriften til Hellerup indstilledes 26. februar 1967 og erstattedes af busser, som ikke slider så meget på de ny skinner der lagdes for 2 år siden. Avisannoncer om driftens omlægning kunne med lidt ond vilje misforstås derhen, at ændringerne kun var midlertidige, men man har da klogeligt straks pillet luftledningerne over broen ned.

Om et år eller to vil broen have fået det så besynderligt eftertragtede sterile udseende, og om yderligere et par år forsvinder Svanemøllen station også ... over på den anden side af broen. Set fra et jernbanesynspunkt vil det være en absolut forbedring, idet man da slipper for de kurvede perronspor og formentlig får bedre forhold for stationens personale.

H-H overfarten er fyldt 75 år

H/f »Kronprinsesse Louise« med »Kronborg« om bagbord.

Foto: Jernbanemuseet.

Den 10. marts 1892 sejlede hjulfærgen »Kronprinsesse Louise« ud på sin første officielle tur mellem Helsingør og

Hälsingborg, og det svensk/norske jernbanenet blev sat i forbindelse med kontinentet. (Lille- og Storebæltoverfarterne var etableret i 1872 hhv. 1883). Overfarten var et resultat af en overenskomst indgået mellem DSB og forskellige svenske privatbaneselskaber med endestation i Hälsingborg samt Hälsingborgs hamndirektion.

»Kronprinsesse Louise« blev bygget i 1891 på Helsingør Skibsværft og havde med sin effektive sporlængde på 54 m plads til seks af datidens godsvogne. Færgen udrangeredes i 1935.

Overfarten betjenes i dag af færgerne:

	Sosat	Total længde m	Effektiv sporl. m	Antal pass.	Service- fart knop
Najaden	1966	84,7	80,4	800	12,5
Hälsingborg	1960	80,9	76	800	11
Helsingør	1955	80,0	76	800	11
Dan	1921 ¹⁾	68,7	65,5	600	10,5
Svea	1920 ²⁾	68,7	65,5	600	10,5
Kärnan	1916 ³⁾	68,7	65,4	600	10,5
Kronborg	1935	45,0	bilfærge	400	10

1) ombygget 1951 - 2) ombygget 1958 - 3) ombygget 1950

75-års jubilæet fejredes med indsættelsen af m/f »Najaden«, der gik i regelmæssig trafik den 10. marts - efter præsentationen, der fandt sted dagen før. Læserne henvises til en nærmere beskrivelse af færgen i »Vingehjulet«, nr. 5/67 (10/3).

For læsere, der skulle være interesserede i en »prøvesejlads«, bringes nedenfor sejlplanen for »Najaden« (i de aktuelle dagtimer) gældende fr.o.m. den 28. maj. (Færgen udfører i alt 15 dobbeltture pr. døgn).

Fra Hg:	Fra Hbg:
7.45 13.45	8.30 14.30
9.15 15.15	10.00 16.00
10.45 16.45	11.30 17.30
12.15 18.15	13.00 19.00

I sommerkøreplansperioden intensiveres sejladsen på overfarten væsentligt, idet der bliver afgang fra såvel Helsingør som Hälsingborg hver 15de minut i tidsrummet fra kl. ca. 7.00 til 23.00 med seks færges i drift. I perioden 24/6-13/8 sejler bilfærgen »Kronborg« yderligere seks dobbeltture.

De jernbaneejede selskaber »A/S Dampskibsselskabet Øresund« og »Svenska Rederiaktiebolaget Öresund« forøger ligeledes deres tonnage i år.

På Dragør-Limhamn overfarten indsættes i begyndelsen af juni en fjerde færge, der vil blive navngivet »Saltholm« (et navn med tradition i selskabernes historie). Færgen bliver i det store, og hele et søsterskib til m/s »Drogden«, der nu - sammen med de to mindre færges »Dragør« og »Limhamn« - betjener overfarten.

I sommerkøreplansperioden udfører de fire færges i alt 26 dobbeltture pr. døgn - der bliver således afgang fra begge færgenhavnene hver 35./40. minut.

Danske Statsbaners

person-, post-, og rejsegodsvogne 1967

BOGIE-PERSONVOGNE

Bogstav- litra	Ciffer- litra	Pladser pr. vogn		1. distrikts beholdning		2. distrikts beholdning		Litraet i alt
		1. kl.	2. kl.	VOGN NR.	Antal	VOGN NR.	Antal	
S	89-51	1) ¹⁾	—	001	1			1
A	18-84	48	—	001, 003, 005, 007, 009, 011, 013	7	000, 002, 004, 006, 008, 010, 012, 014	8	15
AC	17-21	42	—	011-016, 024-036, 071, 072	21	017-023	7	
AC	17-61	42	—	046-052	7	037-045	9	44
AD/	17-61	42	—	185, 187, 189	3			3
AY	38-61	18	40	186, 188, 190				
AL	17-61	56	—	341-350	10			10
AR	—	18	32			171	1	1
ARM	—	18	31			149, 150, 151, 152, 153	5	5
ASM	—	12	39			191, 192, 194	3	3
AT	—	12	32			219	1	1
AV	38-21	18	42	257-260	4			
AV	38-21	18	40			264-272	9	
AV	38-51	18	40	321-340	20			
AV	38-61	18	40	279-288	10	273-278, 289-301, 303-312	29	72
AVL	38-21	18	40			261-263	3	
AVL	38-61	18	40	244-247	4	241-243, 248-255, 302	12	19
AX	38-21	12	48			391-398	8	8
B	20-80	—	80	300-309	10			
B	20-84	—	80	010-015, 017, 019, 021, 023, 025, 027, 029, 031, 033, 035, 037, 039, 041, 043, 045, 047, 049, 051, 053, 055, 057, 059, 061, 063, 075, 077, 079, 081, 083, 085, 087, 089, 091, 093, 095, 097, 099, 101, 103, 105, 107, 109, 111, 113	50	000-009, 016, 018, 020, 022, 024, 026, 028, 030, 032, 034, 036, 038, 040, 042, 044, 046, 048, 050, 052, 054, 056, 058, 060, 062, 064-074, 076, 078, 080, 082, 084, 086, 088, 090, 092, 094, 096, 098, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 112, 114	65	125
BL	27-65	—	60	321-330	10	331-340	10	20
BU	89-25	—	2) ²⁾	700, 702-704	4	701	1	5
CAE	82-24	—	44	259, 260, 264-271, 275, 276	12	261-263, 272-274, 277-280	10	22
CAR	85-24	—	16			281-290	10	10
CB	29-24	—	72			301-308	8	8
CC	29-52	—	72	185-189	5	180-184	5	
CC	29-63	—	72	059-078, 111-129, 149-153, 164-174, 190-199	65	049-058, 079-098, 109, 110, 130-144, 154-163, 175-178	61	136
CCL	29-63	—	72	145-148	4			4
CD	29-64	—	68	201-203, 211, 212	5	204-210	7	12
CL	29-25	—	87	501-621	121	622-631	10	131
CLE	82-25	—	51	674-699	26	670-673	4	30
CLL	29-26	—	87	481-500, 632-638	27	471-480	10	37
CLS	29-27	—	87	701-712	12	713-718	6	18
CM	—	—	72			2131, 2148, 2152, 2153, 2154, 2160, 2169, 2170, 2172, 2173, 2175, 2176, 2177, 2179, 2180, 2181, 2190, 2191	18	
CM	—	—	64			2194, 2200, 2201, 2236	4	22
CMK	—	—	3) ³⁾			2495, 2496	2	2
CMR	—	—	2) ²⁾			2119, 2121	2	2
CMZ	—	—	51			2281	1	1

1) Kongevogn.

2) Udflugtsvogn(e).

3) Sæderne afmonteret.

				1. distrikts beholdning		2. distrikts beholdning		
Bogstav- litra	Ciffer- litra	Pladsar pr. vogn		VOGN NR.	Antal	VOGN NR.	Antal	Litraet i alt
1. kl.	2. kl.							
CO *)	-	-	80	2507, 2523, 2525, 2526	4			
CO	-	-	81	2545	1	2547	1	
CO	-	-	84	2550	1			
CO	-	-	85	2799	1	2552, 2553, 2554, 2601	4	
CO	-	-	79			2651, 2653, 2654	3	
CO	-	-	4)	2763	1	2702	1	17
CP *)	-	-	74	2831, 2832, 2833, 2834, 2835, 2836, 2837, 2839, 2858, 2859, 2863, 2878, 2880, 2899, 2904, 2905, 2906, 2911, 3207	19	2801, 2802, 2803, 2805, 2806, 2807, 2828, 2829, 2830, 2844, 2845, 2846, 2848, 2849, 2850, 2851, 2852, 2853, 2854, 2855, 2856, 2864, 2867, 2869, 2870, 2871, 2872, 2873, 2874, 2875, 2876, 2877, 2883, 2884, 2885, 2886, 2887, 2888, 2889, 2890, 2891, 2892, 2893, 2894, 2895, 2897, 2901, 2902, 2903, 3201, 3202, 3203, 3204, 3205, 3206, 3208, 3209, 3210, 3211, 3212, 3213, 3214, 3215, 3216, 3217, 3218, 3219, 3220, 3221, 3222, 3223, 3224, 3225, 3226, 3227, 3230, 3231, 3232, 3233, 3234, 3236, 3237, 3238, 3240, 3242, 3243, 3244, 3245, 3248, 3249, 3250, 3252, 3253, 3257, 3258, 3259, 3301	97	
CP	-	-	68	2814, 2815, 2818, 2820, 2824, 2827	6	2930	1	
CP	-	-	64	2913	1	2912, 2914	2	
CP	-	-	69			2917, 2918	2	
CP	-	-	58	2920	1			
CP	-	-	70	2921, 2922	2	2923, 2925, 2927, 2929, 2971	5	
CP	-	-	67	2934	1			
CP	-	-	4)	2910	1			138
CPE	-	-	61	2987	1			1
CPL	-	-	74			3241, 3246, 3247, 3251, 3254, 3255, 3256	7	7
CPM	-	-	73			2995, 2996, 2998, 2999	4	4
CPS	-	-	70			3228, 3229, 3235, 3239	4	4
CQM	-	-	73			3509, 3515	2	
CQM	-	-	59			3558, 3561, 3562	3	5
CR	-	-	78			3606, 3608, 3622, 3652, 3659, 3662	6	6
CRL	-	-	78			3616, 3618, 3621, 3627, 3629, 3630	6	6
CRML	-	-	78			3644	1	1
CRS	-	-	78	3602, 3638, 3671, 3674, 3675	5			
CRS	-	-	76			3607, 3676, 3678	3	8
I alt					483		481	964

*) CO 2526 og CP 2859, 2878, 3207 er specielt udstyret for anvendelse i udflugtsvog.

4) Udstillingsvogn.

Samlet pladsantal i personvogne:

	1. distrikt	2. distrikt	I alt
1. klasse	2.936	2.262	5.198
2. klasse	31.914	30.476	62.390

Vogne litra AL, BL, CL, CO, CP, CQ, CR og CX (med eller uden underlitra) er midtgangsvogne, øvrige vogne er sidegangsvogne (BU, CAR og CMR er dog delvis storrumsvogne).

2- OG 3-AKSLEDE PERSONVOGNE

Bogstav- litra	Ciffer- litra	Pladser pr. vogn		1. distrikts beholdning		2. distrikts beholdning		Litraet i alt
		1. kl.	2. kl.	VOGN NR.	Antal	VOGN NR.	Antal	
CU	—	—	48			4011, 4039, 4164	3	
CU	—	—	5)	4014, 4019, 4032, 4033, 4060, 4123, 4128, 4130, 4134, 4139	10	4002, 4009, 4038, 4041, 4046, 4055, 4058, 4062, 4063, 4140, 4155, 4160, 4169, 4170	14	
CU **)	—	—	5)	4221, 4223	2	4227, 4228, 4237, 4243, 4244, 4247, 4248, 4249, 4270, 4274, 4275, 4276, 4277, 4278, 4279, 4280, 4283, 4288	18	47
CXM	—	—	5)			4502, 4503, 4505, 4507, 4508, 4511, 4518, 4520, 4522, 4523, 4524, 4525, 4527, 4528, 4529, 4530	16	16
I alt					12		51	63

POSTVOGNE (POST- OG REJSEGODSVOGNE) ***)

DA	90-28			001-007	7	008-024	17	24
DB	90-28			101-105	5			
DB	90-68					106-110	5	10
DC	91-28			139-150	12			12
DD	90-68			201-218	18	219-221	3	21
DF	—			5151, 5153	2			2
DG	—			5291, 5292	2			2
DH	—			5312, 5313, 5314	3	5301, 5302, 5303, 5305, 5306, 5307, 5308, 5315, 5316, 5317	10	13
DJ	—			5402, 5403, 5404, 5405, 5415, 5416, 5417, 5418, 5420	9	5406, 5407, 5408, 5409, 5410	5	14
DK	—			5901-5909	9	5910-5921	12	21
DM	90-68			701-705	5			5
DO	—					5629, 5632	2	2

REJSEGODSVOGNE ***)

DEA §)	92-68			001-006	6	007-032	26	32
ECO	—			6217, 6265, 6267, 6270, 6271, 6280	6	6206, 6207, 6210, 6211, 6212, 6215, 6219, 6221, 6226, 6228, 6231, 6234, 6235, 6236, 6238, 6239, 6242, 6245, 6246, 6248, 6253, 6254, 6255, 6256, 6259, 6276, 6278, 6281, 6283, 6284, 6285, 6286, 6287, 6288, 6291, 6292, 6293, 6295, 6297, 6299, 6300, 6302, 6304, 6308, 6310, 6311	46	52
EH	—					6597, 6600, 6761, 6762, 6765, 6770, 6771, 6773, 6777, 6780, 6783, 6784, 6786, 6787, 6792, 6793, 6795, 6796, 6802, 6804, 6807, 6863, 6866, 6868, 6872, 6874, 6875, 6876	28	28
I alt					84		154	238

5) Togførervogne.

***) Vogne i 4200-serien er 3-akslede, 4244 og 4248 er mærket CUK.

***) Vogne af litra DC, DG og DJ er kombinerede jernbanerejsegods-, postbureau- og postpakvogne, litra DK, DM og DO er postpakvogne, øvrige vogne er postbureau- og postpakvogne. Litra DO og EH er to-akslede vogne, øvrige vogne er bogie-vogne.

§) Omlittreres fra litra EA til litra DEA i forbindelse med »international litrering«.

Følgende vogne er stålvogne: Litra S, A, AC, AD/AY, AL, AV, AVL, AX, B, BL, BU, CAE, CAR, CB, CC, CCL, CD, CL, CLE, CLL, CLS, DA, DB, DC, DD, DM og DEA (EA).

Følgende vogne er RIC-mærkede (»regime 51«): Litra S, A, AV **38-61, 293-297** (293-297), **38-51, 321-340** (321-340), B, BU **89-25, 701** (3701), CAE **82-24, 261-263** (1261-1263), **275** (1275), **276** (1276), CAR, CC **29-52, 180-189** (1180-1189), og DEA **92-68, 001-006** (EA 6001-6006), **021-024**, (6021-6024), samt - indtil videre - AC 42, 44-50, 52 og CC 1115-1121, 1123-1131, 1134, 1135, 1137-1140, 1142-1144, 1149-1156, 1158-1178.

Følgende personvogne har egenvarmeanlæg: Vogne med underlitra »M« (3. bogstav) samt CMZ 2281 og CRS 3676, 3678.

Følgende vogne har elektrisk varmeanlæg: AV **38-51, 321-340** (321-340), B **20-80, 300-309** (2300-2309) og CC **29-52, 180-189** (1180-1189).

Følgende vogne har A + B styreledninger (for anvendelse som »mellemvogne« i MO-tog): Litra S, AC **17-21, 031-033** (31-33), **071** (71), **072** (72), AD/AY, AV **38-21, 257** (257), **259** (259), **260** (260), AV **38-61, 283** (283), **284** (284), BL **27-65, 321-325** (1321-1325), CB **29-24, 301-305** (1301-1305) og CC 1145, 1147, 1148.

Følgende vogne har A + B + C styreledninger (for anvendelse i styrevognstog): Vogne med underlitra »L« og »S« (3. el. 4. bogstav) samt EH 6783. (Af vogne litra CCL - pr. 31/3 1967 - dog kun CCL **29-63, 146**).

I oversigten er - for overskuelighedens skyld - vogne, for hvilke »international litrering« er planlagt, opført med nyt nummer (halvfed type), selv om omnummerering endnu ikke har fundet sted.

Den 31. marts 1967 var 59 vogne omnummereret i henhold til ny »international litrering«.

Ciffer 1 og 2: 50 = vogne til indenlandsk brug; 51 = RIC-mærkede vogne (se ovenfor).

Ciffer 3 og 4: 86 = DSB.

Ciffer 5, 6, 7 og 8: Kolonnerne »Cifferlitra« i oversigten.

Ciffer 9, 10 og 11: Kolonnerne »VOGN NR.« i oversigten.

(Disse cifre er identiske i gammelt og nyt vognnummer - se nedenstående »sammenlignende« oversigt).

Litra	Vogn nr.
S	x x x
A	x x x §)
AC	x x x
øvr. A *)	x x x
B	2 x x x
BL + C *)	1 x x x
BU	3 x x x
D *)	5 x x x
(D) EA	6 x x x

*) med underlitra.

§) 100-114 = 000-014.

MIDTJYLLAND »RIO« QUICK LUNCH Banegårds Plads 10 Tlf. ÅRHUS (06) 12 02 62	LANDSFORENINGEN FOR DANSK BETONVAREINDUSTRI B. Bruunsvej 5, Fredericia Tlf. (059) 23311	HOTEL STRUER Struer Tlf. (078) 51100
AMAZONE FUGLEFORRETNING v/ M. Olsen Bredgade 63 – Herning Tlf. (07) 12 14 64	AAGE ANDERSEN Malerfirma Skivevej 33, Viborg Tlf. (0761) Viborg 681	VAGN LUNDORFF Autoforhandler Bredgade 32, Skjern Tlf. (073) 50777
JUTA SALATER Kirkevej 35, Randers Tlf. (064) 29666	N. C. CHRISTENSEN A/S Trikotagefabrik Pontoppidansvej 4, Herning Tlf. (07) 12 02 86	FA. BJERREGRAV SAVVÆRK Bjerregrav pr. SKALS, Jylland Tlf. (0761) Møldrup 387
S. LØGSTRUP CHRISTENSEN Garmester Søndergade 5 – Struer Tlf. (078) 51072	BOY-HOLST Elektriker Thorsø – Jylland Tlf. (06 187811) Thorsø 76	JENS KRØJGAARDS TRIKOTAGEFABRIK Strikvarer Th. Niensensgade 87 – Herning Tlf. (07) 12 11 66
THOMAS JENSENS TRIKOTAGEFABRIK v/ Richard Nielsen Grønnegade 7 – Ikast Tlf. (07) 15 11 36	V. BORUM'S EFTF. v/ Poul Kappel Herreekvipering Tlf. (0581) Vejle 267	MAJA GAMMELGAARD Boghandel Ny Munkegade 4, Århus Tlf. (06) 12 17 37
CHR. BERINGS KULIMPORT A/S Skansen 8, Varde Tlf. (052) 21200	BORDING SAVVÆRK v/ E. K. Frandsen Tlf. (0681) Bording 48	SYDJYLLAND A/S JOHS. JUHLER Maskinfabrik Sønderborg
TH. CHRISTENSEN & SØN, Brændselsolier Nørrevold 16 – Varde Tlf. (052) 20261	A/S BAGERMESTRENE RUGBRØDSFABRIK Thorsgade 23, Randers Tlf. (064) 20368	Blikkenslagermester L. JEPSEN Bredebrogade 16 Tlf. (047) 41347
GOLBÆKDAL Cykler Tlf. (07) 1851 11 – BRANDE 123	MAGNUS FRISCH Frijsenborgvej 3, Hammel Tlf. (061) 87111	JASON Lædervareforretningen Kongensgade 98 Esbjerg Tlf. (051) 23534
DALSGAARD'S BAGERI & KONDITORI v/ Chr. Dalgaard Nørrebrogade 26, Fredericia Tlf. (059) 21921	PAARUP KRO v/ H. Jacobsen Engesvang Tlf. (0681) Engesvang 47	B.P. ESBJERG DEPOT v/ H. Lyhne Strandbysvinget 7, Esbjerg Tlf. (051) 29191
DRASTRUP SILO- og LETBETONFABRIK v/ Vagn Vestergaard Drastrup pr. Assentoft Tlf. (064) 21599 - Assentoft 46	POUL PETERSEN'S TOBAKSFABRIK Horsens Tlf. (066) 23200	BAGERMESTRENE RUGBRØDSFABRIK Helgolandsgade 13–15, Sønderborg Tlf. (044) 24450

De tre meget populære FLYVEBÅDE på København Havnegade-Malmö Skeppsbron overfarten suppleres med en fjerde i begyndelsen af maj. Den nye hydrofoilibåd, der får navnet »Springeren«, er bygget af skibsværftet »L. Rodriques« i Messina, Italien.

»Springeren«, »Svalan« og »Tärnan« udfører i sommer de faste ture, medens »Flyvefisken« holdes i reserve for de andre både på disses eftersynsdage – samt for chartertrafik.

FLYVEBÅDENE er velkendte af mange DJK-medlemmer, der takket være disse, har været i stand til at deltage i tidligere – og sene SJK-arrangementer i Malmö m. fl. steder, men tænkes der mon på, at disse bådes fremdrivningsmaskineri udvikler et hk-antal, der næsten svarer til to MX-eres? De to »Mercedes-Benz (Maybach)« MB 820 DB-dieselmotorer udvikler i alt 2700 hk, hvilket giver båden en fart på 33 knob, svarende til 60 km/t. Passagerantallet i »Springeren« forøges til 112 i forhold til de øvrige bådes 100/105, og der er indført en lang række forbedringer i de tre saloners indretning.

(EBJ).

Kommende møder og udflugter

Onsdag den 24. maj kl. 20 i Folkets Hus, Engshavevej 40, København V.

»Hvorhen i ferien«. Medlemmer fortæller og viser dias og film fra tidligere års »jernbaneferie-mål«.

(Smalfilm bedes anmeldt i forvejen på brevkort til B. Chorfitzen, Tagensvej 169, København NV).

★

Efterårets udflugtsprogram: TGOJ (26.–27. august), ETJ (september) og HBS (oktober) – se dog nedenfor – vedr. særlig fortoudflugt på HBS i juni.

Søndag den 4. juni. Udflugt på Horsens-Bryrup-Silkeborg Jernbane (HBS) – Danmarks smukkeste strækning – med motormateriel, arrangeret af DJK, Odense afdeling.

Planen for udflugten er:

Tog 871 – afg. Horsens kl. 9.45
ank. Silkeborg kl. ca. 11.50

Delvis togskifte i Brædstrup samt × tog 168.
Frokostpause – det må nok anbefales at medbringe madpakke.

Tog 876 – afg. Silkeborg kl. ca. 12.55
ank. Horsens kl. 16.45

Delvis togskifte i Brædstrup.

Der er mulighed for mange fotostop.

Oprangeringer:

Horsens-Brædstrup-Horsens: DL (202)-E-C-C-P-I.
Brædstrup-Silkeborg-Brædstrup: LM-E-C.

Særtogsanmeldelse vil blive udleveret.

Turen er især arrangeret for foto-interesserede, andre er selvfølgelig også velkomne.

Der vil blive mulighed for, at deltagerne »nordfra« kan tilstøde selskabet i Silkeborg med returrejse i togene 183 og 187. Hvis dette ønskes, må anmodning herom fremsættes *samtidig med tilmeldelsen* af hensyn til udfærdigelse af kontrolbilletter m.v.

Pris for deltagelse i dette »dobbelts-arrangement«: kr. 20,00. Fripas er *ikke* gyldige.

Indbetaling snarest – enten *på postgiro 62 90 – Andelsbanken, Vejle*, til kredit for *konto 2926 senest den 27. maj* – eller *pr. postanvisning til Erik Dalgaard Eriksen, Langelinie 48, Vejle, senest den 30. maj*.

Evt. forespørgsler ang. udflugter skal ske til forannævnte adresse.

Jernbanenyt – kort fortalt

DSB

I *marts* er sket følgende til- og afgang af rullende materiel:

Fra »A/S Frichs« og »Vognfabrikken Scandia A/S« er 1 stk. elektrisk 2-vognstog, litra MM/Fs 7604/7104 officielt overtaget. Pr. 15/4 var der overført yderligere 4 togsæt fra Randers til Enghave maskindepot.

Fra »Vognfabrikken Scandia A/S« er leveret 30 stk. lukkede godsvogne (med skydevægge), litra His, nr. 210 2 430–210 2 459.

Lyntogssættet MB 407-AB 434-FJ 446-MB 408 er udrangeret.

11 stk. personvogne er udrangeret: AR 120 – CM 2188 – CME 2424 – CMZ 2263 – CP 2916 – CQM 3569 – CRM 3651 – CRS 3603, 3677 – CU 4156, 4226.

Damplokomotiverne E 979 og 984 er overflyttet fra 1. til 2. distrikt.

CM 2160, 2236 og CP 2897, 2914, 2923 er overflyttet fra 1. til 2. distrikt.

DA 5003–5007 er overflyttet fra 2. til 1. distrikt.

Hos »Vognfabrikken Scandia A/S« er bestilt 20 stk. personvogne med rejsegodsrum (UIC Y-type), litra BD nr. 82-84 000 – 82-84 019 og 15 stk. postvogne (kombinerede postbureau- og postpakvogne) (vognkassen = UIC Y-type), litra P 90-84 800 –

90-84 814. (Bemærk nyt hovedlitra P for postvogne).

P-vognene vil blive leverede i 1968 – BD-vognene i 1968/1969.

Pr. 31. marts 1967 – ved driftsårets afslutning – rådede statsbanerne over følgende (antal) rullende materiel:

Damplokomotiver:

Toglokomotiver	113
Rangerlokomotiver	71

Motormateriel:

Toglokomotiver	106
Rangerlokomotiver	141
Traktorer	87
Lyntogsmotorvogne	25
Lyntogsbivogne	43
Motorvogne	139

Elektrisk materiel:

Motorvogne	122
Bivogne	123

Vogne:

Bogie-personvogne	964
2- og 3-akslede personvogne	63
Post- og rejsegodsvogne	238
Specialvogne	349
Private sovevogne	6
Private godsvogne	788
Lukkede godsvogne	7166
Åbne godsvogne	3423

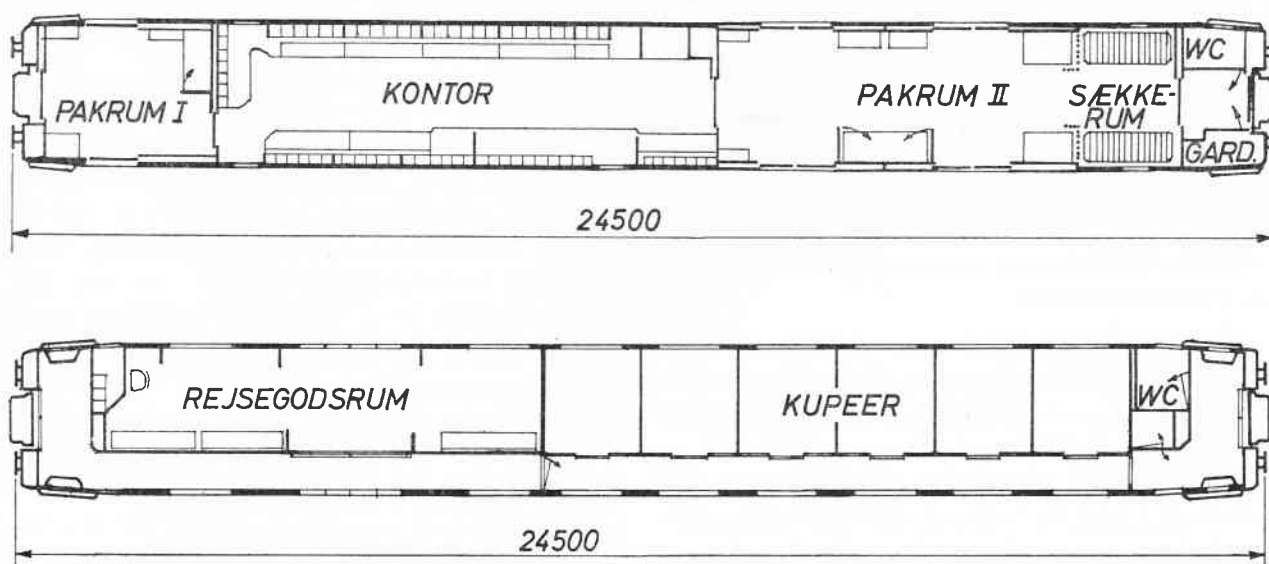
Det rullende materiels fordeling på de enkelte litra m.v. fremgår dels af tabellerne på det vedlagte *løse bilag* – dels af oversigten »Danske Statsbaners person-, post- og rejsegodsvogne 1967« på siderne 13–16. (En à jourført udgave af »Danske Statsbaners godsvogne 1967« påregnes vedlagt som bilag til »Jernbanen«, nr. 5/67 – juli).

Pr. 1. april 1967 var følgende rullende materiel i ordre:

10 stk. dieselelektriske lokomotiver, litra Mz nr. 1401–1410,
20 stk. dieselhydrauliske traktorer nr. 271–290,
7 stk. elektriske motorvogne og styrevogne (1. klasse), litra Mm/As nr. 7501–7507/7001–7007,
64 stk. elektriske motorvogne og styrevogne (2. klasse), litra Mm/Fs nr. 7605–7668/7105–7168,
40 stk. bogiepersonvogne (2. klasse), litra B nr. 20–84 115 – 20–84 144 og 20–80 310 – 20–80 319 (sidst nævnte med el-varme).
20 stk. bogiepersonvogne (2. klasse) med rejsegodsafdeling, litra BD nr. 82–84 000 – 82–84 019,
15 stk. postbureau-/postpakvogne, litra P nr. 90–84 800 – 90–84 814,
8 stk. postpakvogne, litra Dm nr. 90–68 706 – 90–68 713,
140 stk. lukkede godsvogne (med skydevægges), litra His nr. 210 2 460 – 210 2 599, samt
300 stk. åbne godsvogne (lave sidevægge – nedklappelige stolper), litra Ks nr. 330 0 000 – 330 0 299.

Hvornår mon der bestilles et antal bogiepersonvogne litra AB (1./2. klasse) af UIC Y-typen? – således at DSB »kan vise flaget« i det sydlige udland på værdigere måde, end tilfældet er for tiden. I de store internationale eksprestog virker vore AV-vogne som små »grimme ællinger«.

*

Planskitser af bestilte BD-vogne (øverst) og P-vogne (nederst).

Tegninger: DSB

I den internationale literering (bogstavlitereringen) er bogstaverne (små) t, u, v, w, x, y og z afsat for »national literering« til at kendetegne særlige egenskaber ved vognene. (Det nationale litra angives med bindestreg efter det internationale litra). DSB anvender således p. t. bogstaverne t = foldebælg for lastbeskyttelse, u = kødkroge og v = ægvogn.

De 17 stk. Gs-vogne nr. 120 0 000 – 120 0 017 (tidl. Iks) er nu påmalet litra Gs-t, idet de (samt 2 stk. Hs- (Hs-t-) og 4 stk. Hs- (I-) vogne) er fast udstyret med 12 eller 14 finérplader (beskyttelsesvægge) og 2 foldebælge ophængt i 2 rækker og løbende på skinner under loftet.

Hver foldebælg, som består af en gummiluftbeholder anbragt mellem 2 finérplader og beskyttet af presenningdug, har specialventil til luftbeholderens fyldning og tømning, og kan – fra stationært anlæg, kompressor eller trykflaske – fyldes op med luft til et efter læseforholdene nødvendigt lufttryk, hvorved godset holdes kompakt i vognen og hindres i at skride eller vælte. Nævnte udstyr er beregnet til – ved opdeling af godsrummet og afstivning af godset – at forebygge transportkader, og vognene er derfor særlig egnede til befordring af palletteret, ømtåleligt gods som øl, vand og andre produkter i glasemballage, flyttegods, teknisk materiel. Opslag med læseanvisning og forskrifter for behandling af afstivningsudstyret findes indvendigt i vognene.

*

Humlum station nedrykkedes til trinbræt uden sidespor pr. 1/5. Ved køreplansskiftet den 28. maj nedlægges trinbrættene Bysted, Floes, Hallendrup, Nødager, Tinghøj, Todbøl, Volkmølle og Alsø – samt – på godsbanen Dalmose-Skælskør – Sønder-Bjerger og Tjæreby.

(EBJ)

Privatbanerne:

HP

HLA spøger i sin grav: Afsporing af Løkkenbanen 4. april laver ravage på HP. Et rangertræk på 26 DSB-vogne læssede med kul til Hjørring gasværk kom i drift og løb ud Løkkensporet, der en km henligger parallelt med Hirtshalssporet, afspordes og tårnede sig op på hinanden. Da de kunne vælte ind over Hirtshalsbanen, erstattede denne togene med rutebiler, indtil der var blevet ryddet op ved hjælp af DSB's store kran.

Hirtshalsbanen er hårdt ramt af Skageraks forlis i fjor, idet »Skagens« kapacitet på 6 godsvogne ikke nær slår til. En transportaftale om 5–600 godsvogne til Norge kan ikke overholdes, og både HP og KDS lider store økonomiske tab. Ydermere skal »Skagen« i maj på værft, og afløerskibet kan ikke overføre godsvogne, så længe dette står på.

(P.T./P.B.)

Fortegnelse over danske jernbanestrækninger, nedlagt 1923-1967

Den 31. marts reduceredes det danske jernbanenet med to privatbanestrækninger. Det kan efterhånden knibe med at holde rede på de mange nedlæggelser – af den grund og efter opfordring fra mange medlemmer bringes her en fortegnelse over stats- og privatbanestrækninger, der i tidens løb er nedlagte eller overgåede til at være rene godsbaner. Af overskuelighedshensyn er omlægninger og etapevise nedlæggelser ikke medtaget.

Fortegnelsen er sammenstillet af

B. Rohde-Jensen og P. Thomassen

Åbnet	Nedlagt	Km	Strækning
25.08.00	01.01.23	4,2	Nærum-Vedbæk ¹⁾
14.02.99	01.04.26	31,5	Åbenrå-Gråsten ²⁾
08.05.01	01.04.26	54,3	Åbenrå-Hovslund-Løgumkloster ²⁾
04.05.98	31.05.30	27,8	Kolding-Egtved ²⁾
15.07.01	22.05.32	14,2	Padborg-Tørsbøl
04.03.99	25.06.32	18,9	Haderslev-Christiansfeld ²⁾
15.08.10	01.07.32	12,4	V. Sottrup-Skelde
01.07.05	01.02.33	37,3	Haderslev-Sommersted-Skodborg ²⁾
06.02.98	01.03.33	19,0	Sønderborg-Skovby ²⁾
06.02.98	01.03.33	4,3	Ll. Mommark-Mommark Færge ²⁾
01.07.98	01.03.33	26,4	Vollerup-Nordbø ²⁾
15.08.25	15.05.36	22,9	Ringsted-Hvalsø
28.11.28	15.05.36	34,1	Hvalsø-Frederikssund
21.09.88	15.05.36	9,1	Bredbro-Løgumkloster
03.10.27	15.05.36	27,4	Løgumkloster-Rødekro
15.09.10	22.05.37	9,1	Gram Vest-Arnum ²⁾
13.11.10	22.05.37	21,0	Arnum-Skærbæk ²⁾
15.09.10	22.05.37	9,4	Toftlund-Arnum ²⁾
28.05.03	15.02.38	28,6	Haderslev-Årøsund ²⁾
04.08.99	01.12.38	7,9	Ustrup-Vojens ²⁾
05.03.99	01.12.38	27,1	Vojens-Rødning ²⁾
02.04.04	23.06.39	35,4	Ustrup-Over Jerstal-Toftlund ²⁾
04.08.99	23.06.39	11,3	Haderslev-Ustrup ²⁾
—.—.99	—.—.40	4,1	Kongsmark-Lakolk ²⁾
04.11.13	01.09.40	30,0	Nørre Nebel-Tarm
12.04.24	28.02.41	23,7	Maribo-Torrig
30.11.11	30.09.48	27,8	Kolding-Hejlsminde
30.11.11	30.09.48	30,4	Kolding-Vamdrup
21.05.24	15.03.50	36,5	Vodskov-Østervrå
25.08.17	31.03.51	9,5	Vejen-Gesten
01.03.03	30.09.51	15,9	Sorø By-Vedde ³⁾
16.05.01	17.08.52	5,0	Åkirkeby-Almindingen ²⁾
27.06.16	17.08.52	18,1	Almindingen-Gudhjem ²⁾
06.05.13	15.03.53	29,7	Rønne N-Sandvig ²⁾
08.11.13	15.03.53	35,0	Hjørring-Hørby
30.03.26	31.12.53	36,7	Nakskov-Rødby
20.04.06	22.05.54	13,7	Farum-Slangerup
03.10.06	22.05.54	47,3	(Odense)-Fruens Bøge-Fåborg
25.11.16	22.05.54	26,4	Svendborg-Fåborg
25.04.02	31.03.56	38,5	Hammel-Århus
12.07.14	31.03.56	7,5	Hammel-Thorsø
05.12.11	30.06.56	30,8	Ryomgård-Gjerrild

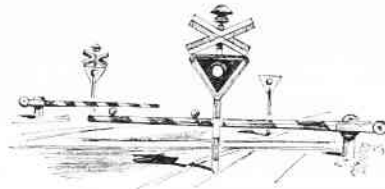
Åbnet	Nedlagt	Km	Strækning
25.06.17	30.06.56	12,4	Gjerrild–Grenå
06.05.19	31.12.56	21,1	Hørve–Værsløv
10.04.97	31.03.57	28,3	Vejle–Vandel
21.05.14	31.03.57	18,9	Vandel–Grindsted
17.07.07	30.04.57	6,3	Kastrup–Dragør ⁴⁾
25.05.84	30.09.57	30,2	Horsens–Juelsminde
01.10.97	31.03.59	20,2	Vordingborg–Kalvehave
20.03.00	31.03.61	23,0	Præstø–Næstved
16.11.13	31.03.61	9,5	Præstø–Mern
15.11.11	31.03.61	30,7	Ringkøbing–Ørnhøj
22.08.25	31.03.61	23,1	Ørnhøj–Holstebro
15.06.92	31.03.62	13,3	Tønder–Højer Sluse ⁵⁾
01.12.91	31.03.62	27,8	Horsens–Tørring ⁶⁾ ⁷⁾
16.05.29	31.03.62	19,5	Tørring–Thyregod ⁷⁾
16.05.29	31.03.62	26,3	Rask Mølle–Ejstrupholm ⁷⁾
15.06.33	26.05.62	23,0	Sønderborg–Mømmark Færge
01.09.97	27.05.62	26,4	Ringe–Nyborg
17.09.99	27.05.62	12,6	Sæby–Frederikshavn
04.10.11	31.10.62	38,0	Langlandsbanen
04.08.17	31.03.62	33,2	Køge–Ringsted
04.07.13	28.09.63	55,0	Hjørring–Løkken–Åbybro
01.06.97	30.05.64	36,9	Svendborg–Nyborg
26.05.11	31.03.66	27,1	Stubbekøbing–Nykøbing F
28.06.27	31.03.66	58,4	Mariager–Fårup–Viborg ⁸⁾
10.12.22	31.03.66	26,7	Skive–Vestsalling
30.06.82	31.03.66	38,0	Odense–Bogense
05.12.11	31.03.66	62,0	Odense–Brenderup–Middelfart/ Bogense
05.04.00	31.03.66	31,6	Odense–Kerteminde–Dalby
26.02.14	31.03.66	4,0	Dalby–Martofte
15.12.10	31.03.66	17,1	Nykøbing F–Nysted ⁹⁾
15.07.93	21.05.66	25,0	Hobro–Ålestrup
14.05.04	31.03.67	33,6	Horsens–Odder
05.03.15	31.03.67	26,7	Nakskov–Kragenæs

Godsstrækninger

Åbnet	Kun gods fra	Km	Strækning
01.03.03	20.05.33	2,6	Sorø–Sorø By
01.11.66	15.05.35	5,1	Middelfart–Strib ¹⁰⁾
17.07.07	01.04.38	5,7	Amagerbro–Kastrup ¹¹⁾
15.05.92	07.10.50	12,0	Dalmose–Skelskør
02.11.69	03.10.52	7,5	Maribo–Bandholm ¹²⁾
15.11.20	02.10.55	19,5	Skjern–Videbæk
15.09.93	30.05.59	37,6	Viborg–Ålestrup
01.04.82	27.05.62	29,4	Ringe–Fåborg
01.07.74	28.05.63	14,4	Maribo–Rødby
27.07.12	28.05.63	5,2	Rødby–Rødby Havn
15.07.93	21.05.66	42,0	Ålestrup–Løgstor
01.06.84	21.05.66	29,2	Tommerup–Assens

Anmærkninger:

- 1) Kun gods fra 1.3.21
- 2) Smalspor (1000 mm) (Kongsmark–Lakolk (750 mm))
- 3) Kun gods fra 20.5.33
- 4) Kun gods 1/4 38–5/5 40 og fra 31.8.47
- 5) Kun gods fra 15.5.36
- 6) Smalspor til 15.05.29
- 7) Kun gods fra 31.12.57
- 8) Fårup–Viborg: Kun gods fra 29.5.65 (Mariager–Fårup stadig åben som privat sidespor)
- 9) Kun gods fra 27.5.61
- 10) Midlertidig persontrafik 1944–1947
- 11) Midlertidig persontrafik 1940–1947
- 12) DJK's »Museumstog« på sommersøndage fra 1962

Foreningsnyt

Afholdte møder og udflugter

Søndag den 12. marts havde DSB-personalet på Hovedbanegården atter lejlighed til at beundre et af Lollandsbanens Y-togsæt. For anden gang inden for et år bragte »Lynetten« en gruppe DJK-ere direkte fra København til en udflugt på Lolland – denne gang på Nakskov–Kragenæs Jernbane. Turen gik »strømliniet« – som toget selv – i Roskilde optoges noget ekspresgods: DJK's bog om Lyngby–Vedbæk Jernbane, der ankom frisk fra trykkeriet.

Forud for »Lynetten«s ankomst afgik nr. 19 fra Maribo med Kragenæsbanens eneste personvogn, C 8, medførende en del medlemmer, der foretrak denne befordring til Nakskov. Nr. 19 var nylakeret og så strålende ud. De indbudte gæster begyndte at indfinde sig, og en særbus fra Rødby Færge bragte 44 deltagere fra Freunde der Eisenbahn, anført af Uwe Jepsen.

Da Lynetten planmæssigt ankom til Maribo, var perronen godt fyldt af indbudte gæster og deltagere, som fyldte godt i

toget. Da dette ankom til Nakskov, kom endnu flere til; fotografere sværmede omkring på hele stationsområdet, Nakskovpressen havde omtalt begivenheden velvilligt, og det oprangerede tog blev hurtigt fyldt. Alt i alt var der nær 160 rejsende mod Kragenæs! Toget var oprangeret af LJ 19, C 48, Bc 16, Ev 63 og NJK C 8.

Efter afgangssignalet kørtes et par hundrede meter: Første fotostop! Udkørslen fra Nakskov på treskinnesporet var værd at forevige. Der var flere fortræffelige fotostop, navnlig ved skæring med roebaner, som også snart er en saga blott. Sidste stop på Torrig station; trafikinspektør Jacobsgaards blik på sit ur lod ane, at tiden var meget fremrykket, og at et tog mod Nakskov utålmodigt afventede vor ankomst til Kragenæs.

Her var der rigelig tid for vort tog, næsten 3 timer, på grund af toggangen på NKJ. Det er umuligt at gøre alle tilpas; den ene gang holdes for længe og køres og stoppes for lidt, den anden gang er køreplanen for stram. Alt for mange

SYDJYLLAND A. C. HELLOGSØE'E EFTF. A/S Maskinfabriken »Svendborg« Teglværksmaskiner Nørregade 8 – Esbjerg Tlf. (051) 22744	NIELS LANGE SKO Møllergade 51 – Svendborg Tlf. (09) - 21 27 32 International bar 1. kl. restaurant GRAND HOTEL Odense – Tlf. 11 71 71	CENTRALHOTELLET Sdr. Stationsvej 21, Slagelse Tlf. (03) 52 04 28
DIPLOM IS Hørregaardsvej 4, Haderslev Tlf. (045) 21522	SJÆLLAND E. BJØRNSKOV HOLM Haveredskaber	R. JACOBSENS PRODUKTFORRETNING Københavnsvvej 134-136 Roskilde Tlf. (03) 35 49 51
A. PETERSEN Slagtermester Røde Kro Tlf. (046) 62256	UNO X BENZIN Ringstedvej 35 HOLBÆK	BOTVED BOATS A/S Slagelse Tlf. (03) 52 38 88
NORDBORG SPAREKASSE Storegade, Nordborg, Als Tlf. (044) 51407	Roskilde Tidende Stændertorvet – Roskilde	LOLLAND FALSTER BRDR. FREDERIKSEN Autoforhandler Maribovej 45 Saxkøbing Tlf. (03) - 89 43 27
FYN Odense Offentlige Slagterhuse og Næringsmiddelkontrol Rugårdsvej 60 Odense	STØT DANSK ARBEJDE GADSTRUP MANUFAKTUR Hovedgaden 19 Gadstrup Tlf. (03) 390 - 305	M. SØRENSEN Rådg. ingeniør Søvænget 28 Maribo Tlf. (03) - 888 - 254
KARLA JENSEN Pensionat Langelinie 20 Odense Tlf. (09) - 11 98 53	SKOTTERUP-KAROSSEFABRIK Strandvej 276 – Skotterup pr. Snekkersten Tlf. (03) 23 23 71	THOMSEN'S HOTEL Nakskov
GULF SERVICE STATION Lisemindevej 48 Odense Tlf. (09) - 11 96 17	KNUD CHRISTENSEN BAGERMESTER Hornbækvej – Tikøb Tlf. 03 - 248 - 129	C. H. WALBOM A/S Radio – Fjernsyn – Båndoptagere en gros Møllersvej 2 – Nykøbing Fl. Tlf. (03) 85 07 88* ALT I LØSDELE
JYTTE ANDERSEN Damefrisør Vestergade 2 B Svendborg Tlf. (09) - 21 40 60	NIELS VAD Købmænd Liseleje – Tlf. 224	MEJERIET »LOLLAND« Vesterbrogade 52 Maribo Tlf. 1174
FONA RADIO Radio – TV Vestergade 64 Odense (09) - 12 33 68	TRÆLAST- OG BYGGECENTRET C. V. Bernsten Tlf. (03-345) 6 og 1706 FREDERIKSVÆRK TRÆLASTHANDEL K. A. Larssens Gade 1 Frederiksværk	P. HATTEN OG CO. A/S Jern – Stål Maribo

synes at tro, at DJK ejer eller har lejet hele den bane, der køres særtog på, og at den planmæssige toggang er ganske underordnet, og at flere stationer skal søndagsbetjenes for DJK's skyld, for at der kan krydses hvor som helst. På NKJ-turen blev der endda ved trafikinspektørens velvilje tillyst særtog Kragenæs-Torrig-Kragenæs til stor tilfredshed for fotograferne.

Frokosten indtoges på Kragenæs hotel, der gjorde sit bedste i de nydelige lokaler, der næsten fyldtes af deltagere fra vort særtog.

Tilbageturen foregik med forhindringer. Nr. 19 havde forslut sig på de fede polske kul, så det kneb med at holde damp. Nogle ekstra fotostop og en krydsning på ubetjent station tog nogen tid, hvilket gik udover nogle deltagere, der skulle med færgen til Spodsbjerg. De tyske deltagere fik stillet en særbus til rådighed fra Nakskov, således at de nåede rettidigt til Rødby Færge. Det tog nogen tid at få rensat fyret på nr. 19 i Nakskov, hvorfor deltagerne til København måtte benytte det ordinære tog fra Nakskov, medens vor togstamme blev efterladt her. Da nr. 19 atter var klar, dampede den solo til Maribo, som om der intet havde været i vejen.

Der var sørget for fornem befording af deltagerne tilbage til København. DSB havde flottet sig med et særtog – dog bl. a. af trafikale grunde – og foreningens sande ven, overtrafikassistent Winckelmann afkortede turens længde ved at byde på filmsforevisning i den medbragte kinovogn.

Det var en vellykket dag – takket være mange gode kræfters indsats.

Turfan.

★

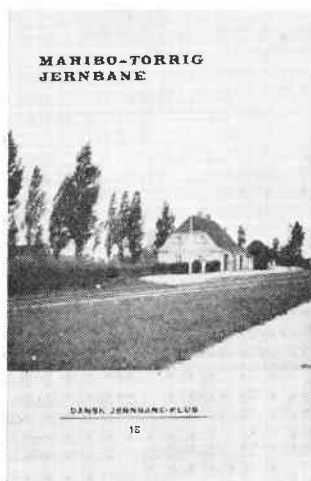
Tirsdag den 28. marts samledes ca. 100 medlemmer for at påhøre et causeri af B. Chorfitzen om privatbanerne i Walliskantonen i Svejt – den efterfølgende farvefilm var af den sædvanlige gode BC-kvalitet.

Søndag den 2. april blev der budt på mere film. Over 150 af foreningens medlemmer deltog i den traditionelle formiddags-matiné i DSB-kino, hvor europæiske jernbaneforvaltninger præsenterede nye – og ældre produktioner. Programmet var særdeles afvekslende sammensat af DSB-kino's populære leder, overtrafikkontrollør H. A. V. Hindahl. Må jeg udtrykke mit ønske om, at matineen forbliver en tradition.

Jyden.

★

DJK's bogserie

Nu er »nr. 16« på lager:

Ejere af »Maribo-Torrig Jernbane« bedes læse meddelelsen på side 27 nederst!

Bogserien omfatter nu:

1. Næstved-Præsto-Mern Banen	kr. 8,50
2. Maribo-Bandholm Jernbane	udsolgt
3. Hørve-Vørslev Jernbane	udsolgt
4. Fortegnelse over danske jernbaners motor-materiel, 1. del (motorlokomotiver, motorvogne, S-tog, lyntog m. v.)	kr. 10,00
5. 2. del (forsøgsvogne, skinnebusmateriel samt supplement til 1. del)	kr. 15,00
6. Nakskov-Rødby Jernbane	kr. 12,00
7. Museumsbanen og Maribo-Bandholm Jernbane	kr. 3,00
8. Langelandsbanen	kr. 16,00
9. Vejle-Give Jernbane	kr. 12,00
10. Kolding-Egtved Jernbane	kr. 15,00
11. Nakskov-Kragenæs Jernbane 1915-1965	kr. 12,00
12. Skagensbanen 1890-1965	kr. 12,00
13. Vodskov-Østervrå Banen	kr. 14,00
14. Hjørring-Albæk og Hirtshalsbanen 1925-1965	kr. 12,00
15. Stubbekøbing-Nykøbing-Nysted Banen	kr. 20,00
16. Helsingør-Hornbæk-Gilleleje Banen	kr. 19,00
17. Lyngby-Vedbæk Jernbane	kr. 25,00
18. Maribo-Torrig Jernbane	kr. 15,00

Publikation nr. 4 er næsten udsolgt.

Bøgerne kan erhverves ved indbetaling af ovennævnte beløb + porto (kr. 0,40 pr. publikation – nr. 15, 16 og 17 dog kr. 1,10 pr. publikation) på postgirokonto 67394, P. Thomassen, Strandvejen 201, Hellerup. Ved køb af tre bøger – eller flere – er portoen i alt kr. 1,50.

LVJ-bogen fik en usædvanlig god modtagelse såvel hos læserne som fra pressens side.

Læserne skrev:

»... jeg blev meget behageligt overrasket over denne skildring af banens tilblivelse og første 25 driftsår.

Efter min mening er denne bog ganske fortrinlig, velskrevet og korrekt. Jeg håber, at bogens næste afdeling (1926-52) bliver ligeså korrekt og god.«

*(Civilingeniør J. A. C. Rastrup,
tidl. driftsbestyrer for LVJ/LNJ).*

»Da jeg først fik begyndt på bogen, kunne jeg ikke holde op, men læste den i ét stræk som en underholdende roman. Denne gang har De virkelig overgået Dem selv; det er, synes jeg, den smukkeste bog, De endnu har lavet, og som De utvivlsomt vil få megen glæde af ...«

(Driftsbestyrer G. Thage, Hillerød).

»... Det var en overraskelse. Tillykke med den – jeg glæder mig meget over alt det lokalhistoriske stof, De har fået med ...«

*(Overbibliotekar, fru Annalise Borresen,
Søllerød Kommunebibliotek).*

LOLLAND FALSTER TAGE SCHULTZ PETERSEN Murermester Parkvej 30 – Saxkøbing Tlf. 89 46 45	DANSK HOLLANDSK KAFFE CO. K. FA. OLUF JEPPESEN Edisonsvej 3 – V Tlf. 31 03 40	HESTETANG PLANTESKOLE Hestetangsvej, FARUM Alt i planter til haver og altankasser Tlf. 95 00 81
CHR. RASMUSSEN & SØN Ingeniørfirma Torvet 23, Maribo Tlf. 1375	FA. G. MEULENGRACHT-JENSEN Eversvej 11, København F Tlf. GO 9496 FOG & MØRUP A/S Belysning Sydmarken 46 – Søborg Tlf. 69 05 22	KRISTIAN KIRKS TELEFONFABRIKKER A/S
MARIBO AUTOOPRETNING v/ Kjeld Pedersen Vesterbro 18 – Maribo Tlf. (03) - 885 - 925	BOLIG-FORUM A/S Hovedvejen 118 Glostrup Tlf. 96 58 00 AUDIO-VISUELT CENTRUM St. Kongensgade 59, K Tlf. 11 35 35	H. HEITMANN Sydkrogen 28, SV Autoreparation
HELGE KOFOED HANSEN Slagtermester Mariagade 5 Maribo Tlf. (03) - 888 - 740	RAVNHOLM MANUFACTURING COMPANY A/S Ravnholm pr. Kgs. Lyngby Tlf. 87 87 87 DANSKE VANDRELAUG	PFAFF SYMASKINER Valdemarsgade 8, V HILDA 3760 EXOPLAST – EXTRUDERET – PLASTIK A/S Malmparken 6 Ballerup
Venlig hilsen FEJØ-KRAGENÆS FÆRGEN Vesterby-Fejø Tlf. (03) - 913 – Fejø 129	S. PRÆSTMARK Urmager Banetoften 4, Ballerup Tlf. 97 05 86	V. EGHOLM HANSEN Frisør Stationsvej 1 FARUM Tlf. 95 10 27 Med venlig hilsen fra SHARA
KØBENHAVN BRØSTE KØB DANSK	SØRENSEN & RYE Manufaktur en gros Studiestræde 34, K Tlf. MI 3700	SOCIALT BOLIGBYGGERI VI MØDES HOS MAX I SANDREVET Østebanegade 167 – Ø

"Your latest book on the "Lyngby-Vedbaek Railway" arrived safely - it maintains the high standard of earlier volumes and is a welcome addition to my library."

(H. E. Tester, Middlesex).

»Festlig, fornøjelig, fremragende!«

(Otto Høj Madsen, Århus).

Pressen skrev:

»... der skrives så pænt og ærbart i denne bog, eksakte oplysninger om vognmateriellets tekniske data, der gives skematiske sporplaner og en omfattende oversigt over godsmængden på de enkelte stationer. Og så naturligvis den ganske historie om banens anlæg og drift, hvorom intet, absolut intet, holdes skjult for læseren.

Men på side 88 slår man sig løs med en skildring af ...«

(Politiken).

»Vi fra vor side påpeger disse eksempler på hr. Wilckes rent ud sagt embryonale hobby og viser, at den gode politadvokat tilvisse ikke kan nøjes med at »give et stød i fløjten.«
(»At tænke sig«, Politiken).

Bog anmeldelse

Carlo Andersen og Gunnar Hansen:
FARVEL TIL DAMPHESTEN

Høst & Søn Forlag, København 1967
116 sider (med et væld af fotos og tegninger)
Pris indbundet: Kr. 38,-

Da de to forfattere for mange år siden udsendte deres fortræffelige bog »Fra Damphest til Lyntog«, blev denne vel modtaget som en slags spændende roman, måske lidt speciel i sin interessesfære. Dengang var interessen for jernbaner ikke overvældende, for baner og damplokomotiver var der alle vegne.

Interessen er vel i dag hundreddoblet, og de to forfatters nye bog kunne næppe komme på et noget mere velvalgt tidspunkt, hvor litteraturen om jernbaner florerer som aldrig før.

»Farvel til Damphesten« er forbløffende velproportioneret; ingen overvægt til nogen af siderne, dansk og udenlandsk jernbanevæsen lige velbehandlet, og hvad der nok er det mest tiltalende er, at værket ikke virker ensidigt. Der omtales også andet end damplokomotiver; baneanlæg, tilblivelseshistorie, dampfærger og mange af de før så forkætrede biting, der burde være uundværlig viden for alle jernbaneinteresserede.

I det meget omfattende billedmateriale er der rene perler; man imponeres over de mange herlige tegninger og navnlig over disses nøjagtighed.

I bogens slutning bringes en yderst positiv og velvillig omtale af DANSK JERNBANE-KLUB og dens virke samt en nyttig kronologisk oversigt over begivenheder af jernbanemæssig betydning verden over.

Også »erratomane« er der tænkt på ved ikke at gøre værket aldeles fejlfrit. Det har i praksis vist sig, at mange anskaffer sig bøgerne for at finde fejl og nærmest bliver skuffede over at have læst et aldeles fejlfrit værk! Vi skal ikke røbe de ganske få unøjagtigheder her; find dem selv, kære læsere!

Større reklame for »Farvel til Damphesten« turde være overflødig. Bogen bliver revet væk ...

P. T.

*

Jan Jangö:

»TÅG«

- en billedrapsodi om svenske lokomotiver og jernbaner.

Udgivet af forlaget »Allt om Hobby«, Gröndalsvägen 100, Stockholm S.V., Sverige.

Pris indbundet: Sv. kr. 29,-

(Kan bestilles direkte hos forlaget - eller gennem danske boghandlere).

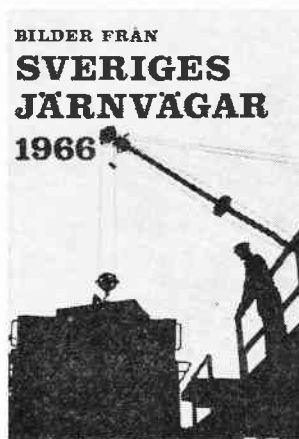
Alt for sjældent udkommer der jernbanebøger på, skal vi sige skandinavisk, men så meget større grund er der til at glædes, når det endelig sker.

»TÅG« er en prægtig bog i formatet 25×19 cm med et væld af dejlige billeder, især af damplokomotiver. Bogens 144 sider indeholder meget interessante kapitler, hvoraf blot et par skal nævnes: »Förstlingen« var ikke først, det svenske jernbanemuseum, Køreplaner (fra 1875), samt en fin billedreportage fra SJK's 600 mm museumsbane ved Mariefred og endelig vel nok bogens fineste afsnit om de sidste damplokomotiver med ikke mindre end 50 store prægtige damplokomobilleder. SJ's F 1200, i en periode DSB's hæderkronede E 964, er vist i farve på forsiden.

»TÅG« er en dejlig bog, som ikke bør savnes hos nogen dansk jernbaneentusiast. Den er skrevet af Jan Jangö, der også udgiver et udmærket hobbyblad »Allt om Hobby«, der beskæftiger sig meget med jernbaner.

Sv. J.

NYE BØGER

Billed-årbogen »Bilder från Sveriges Järnvägar 1966«, som omtaltes kort i forrige nummer af »Jernbanen«, er ved at være udsolgt. Interesserede bør derfor ikke tøve med at anskaffe sig den usædvanlig nydelige lille bog, der bringer fotos fra SJK's udflugter med damp, fotos af nyt materiel (lokomotiver og vogne), fotos af »ånglok« i massevis, en oversigt over årets nedlagte baner og meget, meget mere.

»Bilder från Sveriges Järnvägar 1966« kan bestilles ved indsættelse af sv. kr. 6,- på svensk postgirokonto 63 21 47, adresseret Frank Stenvall, Köpenhamnsvägen 47 A, Malmö V., Sverige. Indbetaling kan finde sted på alle danske postkontorer.

BING & GRONDAHL
KONGELIG HOF LEVERANDÖR
 Tretærnet porcelain

FALCK-ZONEN

Arenfeldtsgade 1, Frederikshavn

Tlf. (084) 22222

HADSTEN KJOLEFABRIK

A. C. I.

Jørgen Jensen

Søndergade 6 – Hadsten
Tlf. (061-94111) Hadsten 48

BLIKKENSLAGERMESTER

EJNER NIELSEN

Ryesvej 16 – Holstebro

Tlf. (074) 22534

Industri- og Håndværker
Skolen
Bispegade

Nykøbing Falster

Tlf. 03 - 85 23 55

Den meget flittige skånske jernbane-specialist Yngve Holmgren har atter »gjort« en publikation. »Svenska 1067-Banornas Anglok« er på 40 sider i A 5 format, og foruden en kortfatte lokomotivhistorisk oversigt og komplette fortegnelser over samtlige trafik- og industrilokomotiver med 1067 mm sporvidde indeholder bogen også 20 sider med fotografier (og kun to på hver side), kort over banerne, hoveddata for de fleste typer, SJ litrering af overtagne maskiner m. v. Endelig afsluttes bogen med tre tegninger i 1:87.

»Svenska 1067-Banornas Anglok« koster sv. kr. 11,- (inkl. porto) og kan bestilles hos forfatteren, ved indsættelse af beløbe på svensk postgirokonto 24 69 68, adresseret Yngve Holmgren, Hörröds Gård, Färlöv – Kristianstad, Sverige.

Museumstoget

Trekantruten

Trods de besynderligste rygter om rutens endeligt på grund af skibets forsvinden kan det allerede nu røbes, at alle tiders sæson er planlagt.

Nyt skib er anskaffet, intet ringere end m/s FRIESLAND. Et heldigt samarbejde mellem Maribo Turistforening, Hotel »Dana«s ny, energiske vært, restauratør Ib Johansen m. fl., har gjort det muligt at anskaffe et skib, der langt bedre end s/s »Skjelskør« kan gøre sejlturen mellem Saksøbing og Bandholm til en attraktion af rang. FRIESLAND har ombord et cafeteria med plads til 40-50, således at de rejsende kan forene sejlturens skønhed med passende forfriskninger, både vådt og tørt. Alle, der kender »Dana«s fornyelse, vil ikke være i tvivl om, at der vil blive sørget godt for de rejsende.

»Museumstoget« kører som hidtil i forbindelse med skibet, ligesom todækkerbussen opretholder sin rute gennem de skønneste steder på Lolland, også i forbindelse med tog og skib.

Men der er mere endnu: På Hotel DANA indrettes en veteransal, der fortrinsvis tænkes benyttet til udflugtsrejser fra alle steder i landet til »Trekantruten«. Forlængst har DANA's initiativrige værtspar slået hotellets ry som »veterancentrum« fast ved indførelse af en både lækker og billig »Veteranplatte«. I veteransalen vil væggene være dekorerede med billeder og effekter fra baner og andre trafikmidlers »belle époque«, og stedet vil alene af den grund være et besøg værd.

Altså: Kom til Maribo og forén det nyttige med alskens behageligheder. Sæsonen begynder den 28. maj.

P. T.

*

Museumsbanens materiel: På givne foranledning skal det pointeres, at SVJ H 45 ejes af Erik M. Dalgaard Eriksen, Vejle, og LJ loko 20 af fabrikant Jens L. Jensen, og at nævnte materiel kun er til rådighed for DJK i det omfang, som ejerne bestemmer.

*

En mystisk meddelelse og veteran tog på ETJ fra »Ebeltoft Folketidende« den 31. marts:

Under eventuelt beklagede Jens Aage Rasmussen, Handrup, at formanden i sin beretning ikke var kommet ind på et evt. veteran tog på Ebeltoftbanen. Formanden oplyste, at man havde haft henvendelse fra Veteranklubben, og at de videre forhandlinger i sagen var overladt til direktør Niels Lundberg,

Ebeltoft. Men formanden oplyste dog, at det er klubbens mening, hvis tanken med veteran tog efter banens nedlæggelse gennemføres, at hovedcentret bliver Gravlev station, og at toget så skal gå ind til Ebeltoft.

„Oliesprøjten“

I disse dage udsendes det første nummer af en ny DJK-publikation: »Oliesprøjten«. »Oliesprøjten« er tænkt som et særligt blad for DJK's snart mange arbejds hold over hele landet – et mere intimt bindeled mellem disse og de medlemmer, der arbejder aktivt ved driften af vore tog eller restaureringen af vort materiel, eller mellem disse og de medlemmer, der er særlig interesseret i denne del af foreningens virksomhed, men som af en eller anden grund er forhindret i at deltage praktisk.

Det er meningen at udsende 8-10 numre på 3-4 sider om året for en pris af kr. 10,-, som vi beder alle interesserede indbetale på girokortet, der medfølger dette nummer af »Jernbanen«. Kun DJK-medlemmer kan abonnere på »Oliesprøjten«.

Svend Jørgensen.

Oversigt over udvalgene ved »Museumstoget«

Medlemmer af »driftsudvalget« (spørgsmål vedrørende driften i almindelighed) er:

Hans Gerner Christensen, Odense (formand),
Børge Chorfitzen, København,
Poul Skebye-Rasmussen, København,
Ole Jensen, Maribo,
Niels Jensen, København og
Jørgen Christensen, Maribo (uden stemmeret).

– samt medlemmer af »maskinudvalget« (spørgsmål vedrørende maskinafdelingen i særdeleshed) er:

Verner Christensen, Maribo (formand),
Svend Jørgensen, Helsingør samt
Henning Samsøe Jacobsen, København.

De bedes bemærke . . .

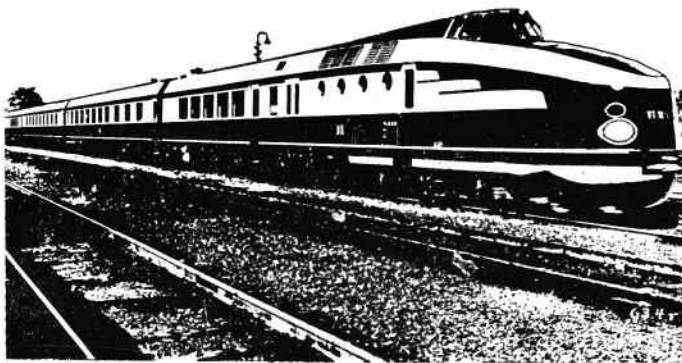
– at næste nummer af »Jernbanen« udkommer i begyndelsen af juli måned

– at foreningens sekretariat er lukket hele juli måned

– at referat af generalforsamlingen følger i næste nummer af »Jernbanen«

– at specificeret regnskab for sidste finansår kan rekvireres hos kassereren mod indsendelse af 50 øre i frimærke (adresse se side 3)

– at det desværre har vist sig, at side 26 og 39 i den først modtagne del af oplaget »Maribo-Torig Jernbane« var ombyttede. Købere, der har fået et sådant eksemplar, vil lejlighedsvis få det ombyttet på møder, udflugter o. lign., hvorimod det på grund af manglende arbejdskraft vil være sekretæren umuligt at påtage sig korrespondance desangående.

Hurtig, behagelig og sikker
er en rejse med lyntoget
NEPTUN til DDR.
Fra Berlin er der gode for-
bindelser videre til det
sydlige Europa.

Rejser De helst om natten, så tag med MITROPA-sovevognen i
»Østersø-Ekspressen« fra København til Berlin
Vesterbrogade 84, København V, EVa 6866

D. D. R.s Trafikrepræsentation

Vesterbrogade 84, København V, EVa 6866

Dansk Polyether Industri Akts.

VILETTE A/S

ønsker alle medarbejdere ved jernbanerne
— og specielt dem på Frederikssund station

en god sommerferie

Anton Dam

Gl. Kongevej 90
København V

**MODERNE DANSKE ARKITEKT-
TEGNEDE TEAKTRÆSMØBLER
HØJESTE KVALITET OG
BEDSTE DESIGN**

GERNE KONTO